

МАКЕДОНО-ОДРИНСКИ ПРЪГЛЕДЪ

Revue Macédo-Adrianopolitaine.

СЕДМИЧЕНЪ ПОЛИТИЧЕСКИ ЖУРНАЛЪ

Редакторъ: *Н. Наумовъ.*

Съдържание

- | | |
|---|--|
| 1. — La nouvelle communiqué serbe. | 10. — Александръ Китановъ (Биографическа бѣлѣжка съ портретъ). |
| 2. — Меморандума на Балканския Комитетъ (статия). | 11. — Хлѣбъ! хлѣбъ! (Изъ споменигѣ на единъ възстаникъ) — Алай-Бей. |
| 3. — Новиятъ законъ за печата (бѣлѣжка). | 12. — Малка хроника. |
| 4. — Бажево искать сърбитъ? (статия). — 3. | 13. — Обитателитѣ въ Скопскаятъ затворъ (малка статистическа бѣлѣжка). |
| 5. — Отзиви и бѣлѣжки. | 13. — Чуждиятъ печатъ: Меморандумъ на Балканския Комитетъ. — Последната английска нота. — Сѣдебното дѣло въ Македония — Посѣдението на италианския кралъ въ Атина. — Портата и учителатъ. — Турция и Германия. — Гърцитѣ и Парижката лига за гръцкитѣ права. |
| 6. — Дамянъ Груевъ (Биографическа бѣлѣжка за живота и дѣятелността му). — Д-ръ Люб. Милетичъ. | |
| 7. — Балкански прѣгледъ. — Сърбия. — А | |
| 8. — Хроника на провинствията. | |
| 9. — Видѣние! (Подражаніе А. С. Хомякову) — К. К. | |

„ПЕРЕВАЛЪ“

журналъ свободной мысли.

Новое ежемѣсячное литературно-общественное изданіе.

Бессмертный духъ свободы, въ какихъ бы областяхъ онъ ни проявлялся,—единъ, какъ единъ, во всемъ многообразіи своихъ масокъ, вѣчный врагъ его — деспотизмъ.

Кто сознательно стоитъ за свободу искусства, тотъ не можетъ не стоять за свободу политическую. Какъ искусство есть результатъ вольнаго индивидуальнаго творчества, такъ общественность должна быть вольнымъ создателемъ творчества коллективнаго.

Революція, единая въ своей основѣ, есть всегда переоцѣнка цѣнностей и низверженіе кумировъ, будь то догмы философіи, морали, права или искусства. Но выступленіе противъ догмъ обычно совершается не по всей линіи революціи одновременно, и отдѣльныя струи ея обособляются одна въ другой. Задача „ПЕРЕВАЛА“ — содѣйствуя ихъ дальнѣйшему теченію, подчеркивать единство ихъ источника и вскрывать внутреннее между ними родство.

Девизъ „ПЕРЕВАЛА“: радикализмъ философскій, эстетическій, социальный.

Въ журналѣ участвуютъ: Ю. И. Айзенвальдъ, Александръ, прив.-доц. Е. Аничковъ, И. О. Анненскій, М. П. Арцыбашевъ, К. Д. Бальмонтъ, А. Бачинскій, Н. Бердяевъ, Александръ Блокъ, прив.-доц. Алексій Боровой, И. А. Бунинъ, Андрей Бѣлый, А. Вергежскій, Л. Вилькина, Леонидъ Галичъ, Б. Диксъ, А. Діесперовъ, М. Дурновъ, Осипъ Дымовъ, Борисъ Зайцевъ, В. Зоръ, проф. О. Ф. Зилинскій, Вячесл. Ивановъ, М. Кириенко-Волошинъ (Максъ Волошинъ), Александръ Койранскій, Б. Койранскій, А. Кондратьевъ, прив.-доцентъ С. А. Котляревскій, Сергій Кручининъ, Маркъ Криницкій, В. Леснякъ, Владимиръ Линденбаумъ, Сергій Маковский, Н. М. Минскій, А. Л. Миролюбовъ, Миря, Мунъ, И. Новиковъ, Одинковъ, акад. С. О. Ольденбургъ, Нина Петровская, А. П. Печковскій, Борисъ Поповъ (Мяггарь), Н. Поляковъ, Алексій Ремизовъ, С. Сергѣевъ-Ценскій, С. Соловьевъ, Федоръ Сологубъ, Петръ Струлю, П. Тверской, А. М. Федоровъ, Борисъ Фогтъ, Владиславъ Ходасевичъ, Юрій Черета, Андрей Чубуровъ, Георгій Чулковъ, К. Эрбергъ, С. Яремичъ и др.

Въ журналѣ помѣщаются статьи по вопросамъ философіи, искусства и общественности, стихи и рассказы.

Журналъ выходитъ одинъ разъ въ мѣсяцъ, съ ноября 1906 г.,

въ объемѣ около шести печатныхъ листовъ.

Были №№ 1, 2 и 3 (Ноябрь, Дек. и Янв.)

Подписная цѣна: На годъ—4 р., на 1/2 года—2 р. 25 к., на 3 мѣс.—1 р. 20 к. За границу на годъ—7 р. Учителямъ, учащимся и служ. въ общ. учр. цѣна понижена: на годъ—3 р. 60 к., на 1/2 года—2 р., на 3 мѣс.—1 р., при условіи подписки черезъ редакцію.

Отдѣльные №№ по 50 коп. Налогомъ платеніемъ №№ не высылаются.

Подписка принимается и отдѣльные №№ продаются въ конторѣ редакціи, въ конторѣ Н. Печковской, въ книжныхъ магазинахъ: Вольфа, „Трудъ“, Суворина, Карбасникова (Москва и Петербургъ), Путиловой (Москва), въ книжн. складѣ „Живое Слово“ (Москва, Большая Никитская, Столовый пер., д. де-Норманъ), Центнершверъ и К.

(Варшава, Маршалковская) и во всѣхъ крупнѣйшихъ столичныхъ и провинціальныхъ книжныхъ магазинахъ.

По продажѣ отдѣльныхъ №№ гг. московскихъ книгопродавцевъ просятъ обращаться въ книжный складъ „Живое Слово“ (Москва, Б. Никитская, Столовый пер., д. де-Норманъ).

Адресъ редакціи и конторы: Москва, уг. Пречистенскаго бульвара и Сивцева-Вражка, д. Тарасовой, кв. 1.

Редакторъ Сергій Соколовъ.

Издатель Владимиръ Линденбаумъ.

ПРОДЪЛЖАЕТСЯ ПОДПИСКА НА ЕЖЕДНЕВНУЮ ГАЗЕТУ

„СВОБОДА“

„СВОБОДА“ будетъ печататься въ спеціально оборудованной собственной большой типографіи съ ротационными машинами и пр.

„СВОБОДА“ ярко прогрессивнаго направленія.

„СВОБОДА“ ДАЕТЪ ПОДПИСЧИКАМЪ ТРИ ИЗДАНИЯ:

„СВОБОДА“ — большая ежедневная газета (кромя понедѣльниковъ).

„СВОБОДА“ — художественно-иллюстрированный журналъ-еженедѣльникъ.

„СВОБОДА“ — „Государственная Дума“: полные отчеты по стенограммамъ, рѣчи фотографіи депутатовъ и прочее.

НАЧАЛО ВЫХОДА ГАЗЕТЫ „СВОБОДА“ СЪ 1-го МАРТЪ 1907 года.

ПРЕМІА: При первомъ номерѣ газеты всѣ подписчики получаютъ особое приложеніе съ портретами — Государственная Дума — отчетъ по стенограммамъ о засѣданіяхъ съ 20-го февраля по 1-е Марта 1907 года.

Подписная цѣна на „СВОБОДА“ въ 3-хъ издаваніяхъ съ доставкой и пересылкою въ С.-Петербургъ и Россію: на годъ 12 р., 10 мѣс. — 11 р., полгода — 7 р., по мѣсяцамъ — 1 р. 20 к.

Допускается разсрочка: при подпискѣ — 6 р. и въ маѣ — 5 р.

За границу: на одинъ годъ—32 р.; на одинъ мѣсяцъ — 3 рубля.

Редакція, главная контора, экспедиція и типографія газеты „СВОБОДА“.

С.-Петербургъ, Загородный пр., 17.

Редакторъ издатель П. Н. Подлигайловъ.

Х. ДУНОВИЦЪ & С^{не}

АГЕНТУРА И КОМИССИОНА

ЗА

ВНОСЪ — ВНОСЪ. СОФІЯ.

Год. II.

София, 18 мартъ 1907 год.

Брой 31.

Македоно-одрински прѣгледъ

Revue Macédo-Adrianopolitaine.

Седмиченъ политически журналъ.

АБОНАМЕНТЪ
България . . . год. 12 лева
Странство . . . 16 „ зл.
Годишно 40 броя.
Отдѣленъ брой 40 ст.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ
улица „Св. Кирилъ и Методи“ № 139.

Редакторъ Н. Наумовъ.

ОБЪЯВЛЕНІЯ
Гармондъ редъ . . . 1 лв.
Всяко се напраща до редактора.

Le nouveau communiqué serbe.

Nous avons sousant les yeux un nouveau „communiqué“ du gouvernement de Serbie. Il faut vraiment que les sphères gouvernementales serbes aient une grande provision d'énergie pour démentir rapidement et catégoriquement tout ce qui touche à l'origine des bandes serbes en Macédoine et à leur activité. Et cependant, ces communiqués sont imprégnés d'une exaspération et d'une nervosité qui dénotent elles-mêmes un certain doute dans l'inspiration de leurs auteurs.

Il s'agit d'une correspondance envoyée de Salonique au *Courrier de Sophia* où l'auteur faisait ressortir le fait de l'organisation, par les comités serbe et grec de Belgrade et d'Athènes, d'une lutte commune dirigée contre les Bulgares de Macédoine. Cette correspondance a impressionné douloureusement les cercles officiels de Serbie, qui n'ont pas tardé à la „démentir“ par un nouveau „communiqué“. Ce communiqué, que la journal officieux „Samoupravna“ rapporte dans son № du 28 février dernier, vient souligner une fois de plus l'insolence extrême que les gouvernants serbes ont toujours montrée dans la défense d'une politique dont les procédés astucieux ne sont inconnus qu'aux sourds, aux aveugles et aux imbéciles. Les hommes d'Etat serbes, sont donc devenus si sensibles, quand il s'agit de correspondances „tendancieuses“, qu'ils éprouvent le besoin irrésistible de publier des communiqués toutes les fois qu'une „calomnie“ ou une „invention“ se trouvent lancées dans la presse de quelque côté que ce soit? Il semble que la politique macédonienne de ces hommes d'Etat est toute de justice et de moralité et que toute communication mensongère cause de l'aversion à leur âme de cristal et ils trouvent indispensable de rétablir immédiatement la vérité!... Cette promptitude et cette monstrueuse générosité des chefs serbes en communiqués n'a sans doute pas pour but de moraliser les correspondants en leur apprenant le respect de la vérité. Au contraire. C'est la manifestation d'une sombre psychologie touchée à son point le plus douloureux. Une pareille psychologie est portée à „démentir“ perpétuellement et incessamment, elle ne peut se contenter d'un silence qui n'est l'indice d'aucun aveu. Il

était donc indispensable de répondre à la correspondance de Salonique. Et le gouvernement de Serbie s'est vite montré avec sa réponse! On sait que le trait caractéristique des communiqués de ce gouvernement est de ne reconnaître absolument rien de ce qui lui est attribué en Macédoine et dont on fait retomber sur lui une part de responsabilité. „Tout est invention“ dit le gouvernement, et, là-dessus, il chante des hymnes à la loyauté et à la correction de ses relations internationales. C'est encore une invention, d'après les chefs serbes, que tout ce dont il est parlé dans la correspondance du „*Courrier de Sophia*“. „Le correspondant, dit le communiqué, bien disposé à accuser l'armée serbe, serait très embarrassé de citer un seul nom de ces officiers compromis dans les opérations des bandes serbes“. „Les bandes serbes, continue le communiqué, ne passent aucunement la frontière turque pour la simple raison qu'aucune formation de bandes n'est permise en Serbie“. Et plus loin: „S'il y a eu des bandes serbes en Turquie, elles sont de date postérieure et sont formées par la population serbe du pays pour la légitime défense contre les bandes bulgares“. En un mot, la Serbie n'est nullement mêlée aux menées

des comités en Turquie et il n'y a pas un nom de Serbie qui soit membre ou chef de bande en Macédoine. Et cela est affirmé par les chefs d'un Etat dont tous les coins sont remplis de „comitadjis“; cela nous est dit dans un communiqué par un gouvernement, aux yeux duquel, comme aux yeux de tous ceux qui vivent en Serbie, se promènent librement et insolemment dans les brasseries, dans les rues du Prince Michel, sur les chemins de fer, etc. toute une populace de „révolutionnaires“ et de „chefs de bandes“ serbes, habillés en costume de bandits ou même en uniforme de la garde; cela nous est dit par un gouvernement dont les personnages les plus haut placés figurent à la tête de l'organisation du comité dans le pays. Il faut une insolence sans pareille pour dire ce que dit le nouveau „communiqué“ serbe, devant le recueil d'un tas de faits impossibles à démentir qui soulignent le plus catégoriquement du monde le cours officiel du mouve-

serbe en Macédoine. Et voici ces faits, que nous ne pouvons citer sans aucun „embarras“ — pour employer l'expression même du „communiqué“.

1) Le chef nominal du comité macédonien serbe à Skopje est M. Luba Iovanovitch, président du bureau du parti radical actuellement au pouvoir;

2) Le chef réel du même comité, qui dirige l'activité révolutionnaire serbe en Macédoine est le général en chef Nicodjé Stéphanovitch;

3) Le vice-président et l'âme de ce comité est le capitaine de l'armée Péтар Pechitch, ancien aide-de-camp du Prince-Héritier, actuellement chef de bureau à l'état-major de l'armée.

4) Le capitaine d'artillerie de l'armée active Mihailo Petrovitch, (qui tira le premier sur le roi Alexandre), est l'auteur des bandes serbes dans la région d'Uskub;

5) Le Prince-Héritier de Serbie est membre honoraire de ce comité. Il n'y a pas longtemps, quand le comité trouva avoir besoin d'argent pour une affaire pressante fut le même Héritier qui lui vint en aide, avec un prêt de 100,000 dinars qu'il emprunta à une banque d'intérêt de 30 pour cent!

6) Dans sa session de l'automne dernier, la Skoupstina vota un crédit de 300,000 frs pour les malheureux réfugiés de la Vieille-Serbie et de la Macédoine. Un tiers seulement fut réservé pour la Bosnie; les deux autres tiers furent déposés à la caisse du comité.

7) Les revenus de toutes les sociétés de bienfaisance de Belgrade ainsi que de la province, sont destinés à la caisse du même comité.

8) Le journal officiel de Serbie „Serbské Novine“, souvent des noms d'officiers de l'armée active, et cela plusieurs mois après leur mort. En réalité, ce sont, le plus souvent, que des officiers chefs de bandes serbes qui ont péri en Macédoine. Nous pouvons donner les noms de ces officiers, si cela est nécessaire.

9) A Vranja (sur la frontière serbo-turque), il existe une succursale officielle, appelée exécutoire, du comité de Serbie, et qui a pour but de faciliter le passage des réfugiés en Turquie. La direction de cette succursale est confiée à des officiers de l'armée active.

Подписана цена: На годъ—4 р., на 1/2 года—2 р. 50 к., на 3 месеца—1 р. 20 к.

0) Nous ne parlerons pas de l'activité des consuls de Serbie à Uskub et de Monastir, ni de celles des innombrables agents serbes qui occupent des places officielles en Macédoine. Nous passerons encore sous silence beaucoup de faits qui peuvent servir au gouvernement ottoman.

Onse demande maintenant: comment tous ces faits sont-ils possibles dans un Etat où „aucune formation de bandes n'est autorisée“? Il faut, vraiment, que le „serbisme“ en Macédoine soit tellement fortifié et inspiré par l'orgueil national pour devenir indispensable au point que toute la fortune, avec le Trésor et l'Héritier, lui viennent en aide. Le „communiqué“ serbe est plus malheureux encore que le nôtre, car il s'efforce de démentir l'„insinuation“, que les au-

torités turques protègent les bandes serbes dans leurs opérations contre les Bulgares. Cette „insinuation“ le communiqué la dément par les „rencontres sanglantes“ entre les bandes serbes et les soldats turcs. Mais quelles sont ces „rencontres sanglantes“? Est-on donc „embarrassé“ de démontrer par le calcul que si les bandes serbes actuelles avaient le malheur d'être bulgares, elles auraient cent fois plus de rencontres sanglantes? Les hommes d'Etat serbes pensent-ils qu'il ne doit y avoir aucune rencontre sanglante, même simulée, pour que le monde ait le droit de soutenir que les bandes serbes ne se trouvent pas sous la protection voulue des autorités turques? N'était la crainte de lasser nos lecteurs, nous aurions cité des preuves irréfutables de cette protection.

Pour ce qui concerne l'entente survenue entre les comités serbe et grec en vue d'une lutte commune contre les Bulgares, le „communiqué“ la dément en citant des télégrammes du „Correspondenz-Bureau“ qui établissent que le patriarcat grec boudait contre l'évêque serbe de Prichtina! La naufragé seul cherche à s'appuyer sur un brin de paille et cette attitude des chefs serbes est aussi pitoyable que leurs plans et leurs aspirations en Macédoine sont immoraux et rapaces.

Une seule chose est claire dans tout ce qui se fait dans la Serbie „fraternelle“: c'est que, là, il n'y a plus un homme enthousiaste de l'idéal de liberté et de fraternité, et qu'une conviction générale y règne à présent, la conviction qu'il ne peut y avoir d'autre adversaire, pour la Serbie, en dehors du Bulgare macédonien et que les efforts de tous doivent tendre principalement et uniquement à effacer et, si possible, à exterminer cet adversaire. Chaque jour nous en apporte de nouvelles preuves et il est grandement temps, que les hommes dirigeants bulgares comprennent cette vérité et ne se fassent plus aucune illusion sur la correction volontaire d'un pays „fraternel“ et voisin, qui creuse la tombe de la nation bulgare. . . .

Меморандума на Балканският Комитетъ.

Чувство на доста силна и неприятна изненада обхваща всеки, който прочете този знаменателен меморандумъ. Наричаме го знаменателен, защото се явява във една форма, която открива изцяло сжизинската физиономия на този меморандумъ. Балканският Комитетъ със своя „радикализъм“ по отношение на нещастната македонска проблема. Този меморандумъ, както ще видят читателитъ на друго място, дѣто приважда цѣлия неговъ текстъ, е отправенъ до правителствата на България, Румъния, Гърция и Сърбия и съ него Балканският Комитетъ изявява своя *послѣденъ* възгледъ относително македонския въпросъ, въ името на когото и биде организиранъ прѣзъ 1093 година. Подчертахме думата *послѣденъ*, защото се знае, че този комитетъ е изповѣдвалъ по-рано по други възгледи по сжизия въпросъ, което, собствено, е и прѣдмета на изненадата, която причинява неговия меморандумъ до балканскиятъ държави. Първата и най-характерната промѣна въ възгледитъ на Балканскиятъ Комитетъ се отнася до сърдцето на въпроса — *автономията* на Македония. За нея вече нѣма нито дума! Въмѣсто това комитетътъ като се е убѣдилъ вече че „изолиранитъ стрѣмежи на балканскиятъ държавици“, бъркатъ на каквѣто и да било успѣхъ

въ Македония, почва „да настоява по единъ най-категорически начинъ“ за „спогодба“ между балканскиятъ държави, като единичко вече срдство за разрѣшението на „най-заплѣтения въпросъ въ европейската политика. Жално е и много жално даже, но ще трѣбва да ги признаемъ открито, че Балканскиятъ Комитетъ е напусналъ вече окончателно оная почва, на която той стѣпи при своето основаване, и днесъ съ своя меморандумъ като че измѣня основно на своята задача и отъ борець за свободата на Македония се прѣвръща въ простъ зритель съ безполезни съвѣти и благопожелания. А историята на този комитетъ не е твърдъ стара и много прѣсно е въ паметта ни неговото изникване и неговитъ начални тенденции и възгледи. Помнимъ всички, колко много либералната партия въ Англия бичуваше правителството на Лансдаун, за дѣто не се явява съ една рѣшителна политика по отношение на македонския въпросъ. Изъ нейната собствена срдца изникна и Балканскиятъ Комитетъ, който съ своята шумна дѣйностъ не малко спомогна, може да се каже, за падането на консервативната партия отъ браздитъ на управлението и за възквчането на сега властующата либерална партия. Знае се сжщо, че Лансдаунъ не остана безучастенъ къмъ македонския въпросъ, и когато се полагаха основитъ на Мюршегската реформена програма, той телеграфически изказа възгледитъ на своето правителство въ смисълъ да се пристѣпи къмъ радикални реформи въ Македония. Балканскиятъ Комитетъ, обаче, не бѣ доволенъ отъ тази политика на Лансдаун. Той отиваше още по-нататъкъ и открито декларираше, че правителството на Англия е длъжно да се намѣси съ всички сили за пълното разрѣшението на македонския въпросъ. Тия декларации на Балканския Комитетъ правѣха силно впечатление, па не можеше да бѣде иначе, защото бѣ всеизвестно, че въ дѣлата му вземаха участие хора съ високо обществено положение и съ голѣмо политическо влияние и още защото този комитетъ разви една небивала благотворителностъ слѣдъ възстанението, трогателна съ своята ефикасность и бързина. По тая причина и идването на властъ на либералната партия въ Англия се посрѣщна съ голѣми надѣжди, а самия Балкански Комитетъ бѣ се считаше вече като единъ факторъ, който има не само желание, но и *възможность* да прокара своитъ принципи въ държавната политика на либералната партия. Какво чуваме обаче днесъ? Тоя сжщи Балкански Комитетъ като че забравя своето произхождение и своитъ собствени задачи и обрѣща се къмъ балканскиятъ държави съ съвѣтъ да се спогодятъ „върху едно общо рѣшение“ по македонския въпросъ, защото иначе всички негови усилия биха отишли напразно! Съ една дума, иска се като основенъ елементъ взаимното споразумѣване между балканскиятъ държави, за да може да се разчита на едно благоприятно разрѣшението на македонския въпросъ. Нека ни бѣде простено, но ще кажемъ, че тоя съвѣтъ на Балканскиятъ Комитетъ, дошелъ слѣдъ толкова смѣли декларации и обѣщания, е просто обиденъ. Обиденъ за това, че се иска спогодба съ държави, между които идеята за автономията на Македония нѣма абсолютно никаква стойностъ; обиденъ още и за това, че въ реда на държавицитъ, които трѣбвало да се спогаждатъ, се турятъ и такива, които нѣматъ морално право да бждатъ каквато и да било страна при разрѣшението на македонския въпросъ. Излиза, значи, че самия Балкански Комитетъ е изоставилъ идеята за автономията на Македония и че тоя самичъкъ желае, шото като фактори въ македонския въпросъ да бждатъ всички балкански държавици. А това пѣкъ означава, че Балканския Комитетъ не се счита вече морално

обвързанъ да работи по своя инициатива за разрѣшението на македонската проблема, а остава балканскиятъ държавици да се пържатъ въ собственото си масло. Спогодба между балканскиятъ държавици върху едно общо рѣшение! Това наистина е отлична идея и ние сме готови да ѝ отдадемъ всичката оная тежестъ и влияние, които имъ отдава и Балканскиятъ Комитетъ. Но възможна ли е такава спогодба? Ако бѣше тя възможна нѣмаше да се чакатъ съвѣтитъ на никого, нѣмаше да се чакатъ и ония на Балканскиятъ Комитетъ. И ако до сега тя не е станала, то е главно за това, че *нѣкои* отъ балканскиятъ държави (известно е кои сж тѣ) сж наклонни да се споразумѣватъ само върху почвата на *дължежа* на Македония, само върху почвата на нейното *разпокжване*, въпрѣки обстоятелството, че това е рѣшително противъ волята на нейното население и, слѣдователно, противъ всѣкаква правда и моралъ. Всичко това е, разбира се, известно на Балканскиятъ Комитетъ и, слѣдователно, нимъ трѣбва да допустимъ, че тоя комитетъ се ржководи не вече отъ желанията и идеитъ на самото македонско население? Печално, но друго заключение нѣма и не може да има. И съ скърбъ трѣбва да констатираме, че австрийската и руска дипломация не сж имали основателни причини да негодуватъ срѣщу Англия и нейния Балкански Комитетъ, както направиха това неодавна, защото сега вече става ясно, че и единитъ и другитъ изповѣдватъ почти еднакви възгледи по македонския въпросъ, че и единитъ и другитъ считатъ като най-важна пречка за осществяването на реформи въ Македония „изолираната“ политика на балканскиятъ държавици и като слѣдствие отъ това — гонитбата между отдѣлнитъ християнски народности въ самата Македония. Но това не означава друго, освѣнъ доброволно напусчане идеята за „радикални“ мѣроприятия въ Турция; това не означава друго, освѣнъ че отъ шумнитъ проповѣди за енергична и даже насилствена намѣса въ работитъ на послѣдната за разни генералъ-губернатори и прочее не остава нито слѣда. Тукъ именно е силната изненада, която носи съ себе си меморандума на Балканскиятъ Комитетъ, тукъ е тежкото впечатление и обидата, които се нанасятъ на ония, които хранѣха не малко основателната надежда, че задъ Русия и Австрия съ тѣхнитъ егоистични стрѣмжи стои една държава, готова при пръвъ удобенъ случай да даде мошени тласкъ въ развитието на македонския въпросъ и да наложи най-послѣ неговото разрѣшението. Сега вече и тия илюзии се разсѣватъ!

И ние, които таимъ въ душата си широка признателностъ и благодарностъ къмъ високо-хуманното английско общество, което показва дълбоко състрадание къмъ нещастията на нашитъ братя прѣзъ паметната 1903 год., не можемъ въ сжщото врѣме да не искажемъ и своитъ дълбоки съжаления за оная възгледъ, който е усвоилъ напоследъкъ Балканскиятъ Комитетъ и който ще произведе потресающе впечатление срѣди населението въ Македония и срѣди неговитъ съчувственици въ България и другадъ.

Новиятъ законъ за печата.

По принципъ ние се държимъ далечъ отъ политическитъ борби въ прѣдѣлитъ на България. И имаме мотиви за това. При събития, обаче, които излизатъ извънъ сферата на *позволеното* на политическата

Какво искатъ сърбитѣ?

Идването на Мюнир паша въ Бѣлградъ възбуди силно любопитството както на външния свѣтъ, тъй и на сръбския печатъ. Сръбскиятъ вѣстникъ „Трговински Гласник“ като говори за това посѣщение, за тази дипломатическа мисия, прави разни прѣдположения за значението и послѣдствията ѝ. „По едната версия — казва поменатия вѣстникъ — Мюнир паша трѣбва да склучи военна конвенция между Сърбия и Турция за обща одбрана; по друга — той има за задача да уреди въпроса за трансбалканската желѣзница, която прѣзъ Сърбия трѣбва да прѣсече турските области до Шкодра, защото прѣдвижда се, че тази желѣзница ще се строи отъ Италия въ съгласие съ Сърбия; трети пъкъ казватъ, че мисията на Мюнир паша се състои да уреди нѣкои въпроси отъ търговско-политически характеръ, което малко е вѣроятно. Който отъ тия въпроси и да се рѣши, за Сърбия сѣ ще бжде отъ полза. Стечението на политическитѣ обстоятелства е такава, щото тѣ и насъ и Турция ни уплътватъ къмъ задушна работа и къмъ мисълта, че общитѣ ни интереси трѣбва взаимно да бранимъ.“ По тѣкъвъ начинъ сърбитѣ мислятъ, че сж на добъръ пътъ, като, отъ една страна, водятъ „славянофилска“ политика въ единадесетте сръбски области; отъ друга, постоянно ни говорятъ за сръбско-българско братство, като сжшеврѣменно пращатъ чети въ Македония; отъ трета тѣ се съюзяватъ съ Турция противъ насъ и славянството; и отъ четвърта, търсятъ приятелството и поддръжката на Италия и другитѣ западни сили за реализиране на своитѣ велико-държавнически задачи.

„Въ послѣдно врѣме — продължава сжщия вѣстникъ — Турция особено настойчиво прѣдлага своето приятелство на Сърбия, която удостоява сѣ особено внимание; това се вижда отъ ирадето на султана, съ което се изравняватъ спорнитѣ въпроси между Сърбия и Турция, като се изпълняватъ нашитѣ (сръбскитѣ) желанія. До като сега Турция се показва наклонна да се тури съ насъ въ добри и приятелски отношения, трѣбва да използуваме това приятелство, за да не изгубимъ сегнѣ, когато тя ни остави и се сприятели съ други.“ Въ редътъ на тѣзи мисли сръбския вѣстникъ „Македония“ обсъжда въпроса, какво биха могли сърбитѣ да искатъ отъ Турция и се спира върху нѣколко прѣдложения, които бѣха формулирани още прѣди десетина години отъ бившия сръбски консулъ въ Скопие, М. Куртовичъ. Тия искания сж слѣдующитѣ: 1) Въстановяване на сръбската Ипекска патриаршия, съ условие, щото въ нейната област да влѣзне и Охридската архиепископия; 2) свързането на Нишъ прѣзъ Призренъ съ Адриатическо море съ желѣзница; съ това сърбитѣ биха се освободили отъ австрийското влияние и биха възобновили стария търговски пътъ отъ врѣмето на Неманитѣ—старитѣ сръбски краля; 3) Да се накара Черна-Гора да съгласи напълно своята външна политика съ сръбската, за да може по-добъръ да се защитятъ сръбскитѣ интереси на всѣкадѣ. По тѣкъвъ начинъ князь Никола не би питалъ отъ Цетина шумадийцитѣ: „каково търсите вие тамъ долъ на Вардаръ?“ Тогава не би била създадена на Балкана православни екзархатъ съ татарско название. Тогава не би било образувано на Балкана Княжество съ татарско име, защото отдавна сж изчезнали слѣдитѣ на татаритѣ-българи. Тогава нѣмаше да има ни Сливница, нито комитети, които, въ сжщностъ, сж съставени отъ сърби. Тогава нѣмаше да има мѣсто на Балкана нито за Батемберговци, нито за

Кобурговци; тогава не би имало на Балкана и тия реформаторски комисии, чрѣзъ които Европа немилостиво распокъсва сърбитѣ. Тогава не би имало и това бесмисленно географическо понятие—Македония. . . .“

Сръбскитѣ братски благопожелания сж безконечни. Ние, за удоволствие на поклонитѣ на сръбско-българското приятелство, ще приведемъ и други такива. Симо Пандуровичъ—философъ, държалъ публично скаска, която се печати въ в. „Србска Застава“; въ нея между другото се говори: „На хаоса, който владѣе тамъ (въ Македония), безсмыслие, ще се тури край отъ европейската намѣса, обаче за окончателното рѣшение на „македонския въпросъ“ съ това нѣма да се помогне нищо; защото — това трѣбва да се запомни веднажъ за винаги — траенъ миръ ще може да се постигне само съ единъ девизъ: „на всѣкому своето“. И на Балкана не може да настѣпи миръ до като не се удовлетворятъ законнитѣ тѣжнениа на сръбския народъ, до като не се турятъ въ извѣстни рамки извѣнѣрнитѣ амбиции на околнитѣ народи.“

„Борбата на малкитѣ народи за надмощие на Балкана е сжщо тѣй естествена и очевидна, както и стрѣмлението на всичкитѣ сили за политически и икономически завоювания. Сърбитѣ, българитѣ и гърцитѣ днесъ не сж по-малко неприятелски настроени по между си отъ колкото сж били по-прѣди. Да се лъжемъ съ космополитически фрази и хуманистически тирада не е достойно за трезви политически мжже и искрени родолюбци.“

Амбициитѣ на г. Пандуровича не сж малки: за него сръбството се простира отъ Адриатическо море до Марица и отъ Драва до Егейското море. „Сръбския народъ не е незначителенъ — продължава той. — Съединенъ и сплотенъ, той би прѣдставлявалъ една сила, за която Европа би трѣбвало да държи смѣтка всѣкога. За жалостъ, нашето свободно отечество е малко. Днесъ Сърбия не е въ положение нито физически, нито морално рѣшително да се тури въ защита на своитѣ права.“

Отзиви и бѣлѣжки.

Сръбски официални опровержения.

Десетѣтъ точки за съчастието на официална Сърбия въ четнишкото движение въ Македония, отбѣлѣзани въ уводната ни статия на миналия брой, както и трѣбаше да се очаква, прѣдизвикаха доста голѣмо смущение въ сръбскитѣ правителствени сфери. Едно телеграфическо опровержение на бѣлградското Пресъ-бюро до софиското съ копие до нашата редакция, получено още на другия денъ слѣдъ излизането на послѣдния брой, „категорично“ отричаше само двѣ точки отъ десетѣтъ, а именно; точката за 300-тѣ хиляди лева, дадени на бѣлградскитѣ комитетъ за засилване на неговата дѣйностъ и точката за съчастието на прѣстолонаследника въ тоя комитетъ и неговата щедра помощ. Каква стойностъ иматъ въ очитѣ на сериознитѣ хора официалнитѣ опровержения изобщо, даже когато тѣ биха били досущъ правдиви, е извѣсно на всички. А това произтича отъ обстоятелството, че официалнитѣ сфери въ повечето случаи сж изнасилвали истината, а често пжти сж лансирали и абсолютни лжжи. Послѣдното смѣло може да се каже както за неодавнатното официално сръбско комюнике за несъществуване на официална Сърбия въ четнишкото движение, прѣдметъ на миналата ни уводна статия, така и за послѣдоващето

сжщия вѣстникъ въ единъ по-раншенъ брой, но вече отъ себе си (отъ редакцията), ето каква характеристика дава за сръбско-българското братство: „Има погрѣшки и погрѣшки въ политиката. Но отъ всичкитѣ погрѣшки най-фаталната и най-погрѣшната е политиката на братството (подчертано въ оригинала), защото тя жестоко си отмъщава. Такава политика даже не е и погрѣшка, а лудостъ, ограниченостъ — да се изразимъ по добръ — е прѣслѣдването на единъ душевно боленъ, който търси братя тамъ, гдѣто ги нѣма. Трѣбва веднажъ да си разчистимъ смѣткитѣ съ тази идея на сръбско-българското братство. Съвсѣмъ „естественно“ е, че за такава братство и дума не може да става. Кръвно роднинство не може да има между хубавия и културния шумадиецъ и черния, загворения въ себе си българинъ. — Истържете българина и ще получите единъ татаринъ“; това е казано отдавна, но и сега нищо не може да се добави къмъ старото изречение; може би само, че стърженето не трѣбва да трае много дълго. Твърдѣ малко, почти нищоженъ слой отъ цивилизация се е наваксало на черното лице на тоя азиатецъ. Щомъ дойдемъ до интереситѣ — никакво братство не може да има. Къмъ тѣхъ трѣбва да се пристѣпи съ подробно изучаване и тънко прѣсмѣтане. Братскитѣ излияния и прѣгрѣшания не само че може да се изоставятъ безъ врѣда, но тѣ въобще трѣбва да се избѣгватъ“. Не знаемъ какво разбира сръбския авторъ, като истѣква малката цивилизованостъ на българина. Спорѣдъ насъ, ако ние дѣйствително се намираме въ такава първобитно състояние, то това се проявява въ отсъствието на най-елементарни държавнически понятия, защото уреждаме държавническитѣ си работи чрѣзъ убийства; въ отсъствие на желание да се прѣслѣдватъ националнитѣ интереси самостоятелно, а винаги въ съюзъ съ „братска“ Сърбия — което значи отричане на всѣкакви национални интереси. . . .

3.

опровержение. Като си запазиме правото повторно да се повърнемъ върху това съучастие, за да изнесемъ и други още по-важни и по-паразителни факти, за сега само ще отбѣлѣжимъ характерното обстоятелство, че въ опровержението си сръбското правителство замѣчлава „лжливостта“ на другитѣ осемъ точки, които изнесохме, понеже не е чувствувало достатъчно мораленъ куражъ да опровергава истини, извѣстни на цѣлъ свѣтъ, — истини, които прѣдизвикаха дори официални постѣпки на двѣтѣ реформаторски сили (Русия и Австрия), за които съобща една завчерашна телеграма.

Сръбска подозрителностъ.

Статитѣ и правдивитѣ бѣлѣжки на нашиятъ сътрудникъ г. З. — отличенъ познавачъ на сръбскитѣ работи, прѣдизвикаватъ у сръбскитѣ печатъ една доста характерна подозрителностъ. Така, в. „Политика“, който е въ услугитѣ на сегашното радикално правителство, макаръ да се титулира за „независимъ“, неодавна донесе една бѣлѣжка за тия статии съ слѣднитѣ заключителни редове: „Ние имаме положителни(!) доказателства, че тия статии пише единъ български дипломатъ, който се прѣпорѣчва за най-голямъ приятелъ на сръбско-българ-

ското братство, а пише брошури и статии подъ разни псевдоними като „Инсаровъ“, „З.“ и др., въ които говори за сърбитѣ като *най-пакостенъ татаринъ* (к. н.). Ако, обаче, той продължава, ние ще изнесемъ тия доказателства и името на тоя *деликатенъ* дипломатъ, та да знаятъ и другитѣ съ кого иматъ работа“. Безсѣмънни, тия редове бѣха насочени противъ г. Д. Ризова, защото подъ тоя псевдонимъ едно врѣме той пишеше. Въ единъ отъ послѣдующитѣ си броеве тоя вѣстникъ въ специално изявление опровергава, че не подразбира г. Ризова, макаръ подозрителността да не е свързана прѣмахната. Безъ да има нужда да опровергаваме работи, които нѣматъ нищо общо съ истината, заслужа да отбѣлжимъ характерното обстоятелство, до каква степенъ е голѣма подозрителността у нѣкои сърбски крѣгове даже спрѣмо хора като г. Ризова, чиято дѣйностъ за сърбско-българското споразумѣние е вънъ отъ всѣка критика. И ако сърбитѣ могатъ да подозиратъ *даже* г. Ризова въ неприязненостъ спрѣмо себе, всѣки може да си прѣдстави, какъ тѣ гледатъ на другитѣ българи. А подозрителната свѣсть всѣкога е гузна...

Топтанъ опровержение.

Сърбскитѣ печатъ, безсѣмънно по заповѣдъ, мълкомъ прѣмина нашата статия за официалното стучастие на сърбското правителство въ четнишкото движение въ Македония. „Полигика“ донесе само няколко реда по него, заловена о една *печатна погрѣшка*, съ която топанъ опровергава. По невнимание на словослогателя, въ I-та точка вмѣсто *Люба Ивановичъ* напечатано е *Люба Стояновичъ*, единъ отъ виднитѣ хора въ *самосталската* радикална партия. Отъ тая *печатна погрѣшка*, която всѣки сърбинъ ще забере, „Полигика“ прави капиталъ и съ нея „омаловажава“ всички изнесени факти. Като корегирате тая *печатна погрѣшка*, ние бихме желали да чуемъ какво ще каже тоя вѣстникъ, защото опровержения *топанъ*, и особено въ тая форма, само *потвърждаватъ*, но не опровергаватъ.

Цамянъ Груевъ.

Кратки биографически бѣлѣжки за живота и дѣятелността му, извлѣчени изъ мемоаритѣ му.

Отъ Д-ръ Люб. Милетичъ

Прѣзъ великденската ваканция Дѣлчевъ и Дели Ивановъ заминаха за Х., съ задължение да се отбиятъ въ З., където ги прѣпоръчачахъ, за да проверятъ, каква дѣятелностъ развиватъ другаритѣ. Завърнаха се напълно разочаровани. По-заспала бѣ работата тамъ. На връщане Дѣлчевъ се отбива въ Г. и Д., гдѣто туря начало на организацията. Върща се въ Щипъ. — Съ това се измина годината.

Прѣзъ ваканцията заминахъ за София, за да изуча, какво се гони съ четитѣ, които бѣха почнали да минаватъ границата — готвѣше се вѣстанието отъ 1895 год. До тогава ние вжтрѣ нѣмахме никакви връзки съ революционната организация въ Княжеството.

Срѣцнахъ се съ Тюфекчиева, съ Ляпчева и съ Китанчева. Азъ имъ разрихъ за нашата организация вжтрѣ,

какво имаме и какво сме извършили. Китанчевъ бѣше вече боленъ, та азъ не можахъ съ него много да приказвамъ по вѣстанието. То много ни бъркаше на плана. Азъ веднага разбрахъ, съ какви срѣдства се е почнало и не очаквахъ никакви особни резултати. Заминахъ си назадъ прѣзъ Пловдивъ—Едрене—Дедеагачъ—Солунъ. Съ Китанчева поговорихъ за въ бждаше какъ да си помагаме взаимно. Нашитѣ искания тогава се ограничаваха главно да ни се дава морална помощъ и да ни улесняватъ съ доставка на революционна книжнина. Бѣше за насъ утѣшително, че и емиграцията въ Княжеството въ сжщия духъ, както и ние, взема да работи и че пристѣпва на дѣло.

Слѣдната година останахъ въ Солунъ като инспекторъ на народнитѣ селски училища. Прѣзъ всѣка ваканция (коледни, великденски) азъ обикаляхъ градоветѣ и посвѣщавахъ. Мръжата на мѣстнитѣ комитети се уголѣмваше. Почнахме да извикваме отъ нѣкои по-далечни мѣста довърени лица, за да ги посвѣтимъ. Тогава почнахме да издаваме и хектографирания листъ, който се разпращае по всички околии. Имаше вече наредени „канали“. Това бѣше прѣзъ учебната 1895/6 година.

Прѣзъ 1896/7 г. пакъ останахъ инспекторъ. Продолжавахме дѣятелността. Гьорче Петровъ бѣше въ Солунъ учителъ, и той биде изпратенъ въ София за прѣдставителъ, именно, просто съ значение на агентинъ, който да ни улеснява съ поръчки и др.

Слѣдната 1897/8 год. останахъ нѣкое врѣме безъ служба. Екзархията ме бѣ уволнила — ужъ заради безбожие.

Началото на новата организация, която се нарече „Братство“, съпада съ послѣдното врѣме на моето прѣбиване на служба тамъ и съ моето уволнение. Азъ рѣшително се обявихъ противъ „Братството“, защото смѣтахъ всѣко разцѣпление гибелно за дѣлото, а освѣнъ това бѣхъ дълбоко убѣденъ, че организацията е избрала най-правия пѣтъ. Братството изтъкваше като главенъ свой принципъ да не се бърза съ революцията, а постепенно да се свѣстява народътъ — да се върви по еволюционенъ пѣтъ. Но именно въ това се и състѣсеше главното недоразумѣние между „Братството“ и насъ, понеже и организацията не мислѣше да рискува съ една неподготвена революция да изгуби всичко и да погуби народа; и тя смѣташе да употреби всички срѣдства, за да ускори свѣстяването на народа, само че смѣташе за необходимо да организува народнитѣ сили въ името на бждешата революция, като вдѣхва всѣкому отъ самото начало вѣра въ себе си и му изтъква като най-главна крайната цѣль на организацията—освобождението чрѣзъ революция. „Братството“ само разклащаше организацията съ своята неясна програма, и затова азъ прѣдвиждахъ само голѣми пакости, а никаква полза отъ тая нова организация и се обявихъ неинъ рѣшителенъ и безогледенъ врагъ.

Отъ Солунъ ме интернираха слѣдъ една година въ Битоля, гдѣто прѣстояхъ интерниранъ около година и половина.

Съ помощта на приятели тукъ тури се по-солидно начало на организацията въ Битолско. Въ града имаше и дотогава мѣстенъ комитетъ, но и тукъ бѣха позаспали. Посъживихме и комитетитѣ отъ околнитѣ. По селата живо се организуваха и работата повървѣ успѣшно. Слѣдната учебна година (1899/1900) бидохъ назначенъ учителъ въ Битолската гимназия. Дойдоха като учители още двама други — Пасковъ и Гирджиковъ. Сжщата зима дойде и Славейко Арсовъ. Гирджиковъ и Пасковъ се грижиха по издаването на хектографирания листъ „*На орѣжие*“. Помагаха и на недѣлното училище. Правѣха се и покупки

на материала. Отивахъ по околията, ходихъ въ Прилѣпъ, Охридъ, Леринъ и др. Даже и като бѣхъ интерниранъ, ходѣхъ. Обиколкитѣ бѣха по администрацията ни. Азъ минавахъ за ржководител на Битолския окржгъ.

Бѣхме устроили вече една чета. Първата чета бѣше въ Костурско. Дѣлчевъ бѣше все отсамъ Вардаръ.

Свърши се учебната година и на 6 августъ 1900 г. бидохъ арестуванъ. Поводътъ за това бѣ убийството на попъ Ставрета. Човѣкътъ, който отиде да иска пари отъ попъ Ставре, бѣше докаранъ за четникъ.

Бѣхъ въ държавния затворъ въ Битоля както всички затворници. Затворенъ бѣхъ 2 години и въ май мѣсець 1902 година бѣхъ заточенъ въ Подрумъ. Въ Битолския затворъ имахъ право да се виждамъ съ посѣтители и бѣхъ въ течението на всичко, що се върши. Имахъ възможностъ да пиша — съ шифръ. Бѣхъ въ голѣма стая съ 40—50 души, всѣкакви. Азъ ржководѣхъ и отъ затвора битолския санджакъ Дѣлчевъ бѣше врѣменно дошелъ въ Битоля. Той дхожда въ затвора и можахме доста много да си поговоримъ. Отъ тогава се задѣлжи и Л. да вземе участие въ ржководенето. Той бѣше се потеглил малко, понеже работата не спорила и изпадналъ въ малодушие. Сега като бѣхъ въ затвора, той отново пое ржководенето на дѣлата. Това бѣше, чини ми се, втората година. Дѣлчевъ замина за Костурско.

Въ затвора бѣше и Мицко, родомъ отъ с. Латово, Китчевско. Той е билъ осжденъ като вѣстаникъ отъ 1881 г. — лежалъ е въ тоя затворъ 19 години. Често се срѣщахъ съ него. Мицко е билъ сърбоманъ. Азъ опитахъ да въздѣйствувамъ върху него, и той дори, кога бѣ пуснатъ, ми обеща да влѣзе въ нашитѣ чети, но не го направи, види се подъ влиянието на сърбския консулъ или сърбскитѣ учители.

Въ май мѣсець заминахъ за Подрумъ. Тамъ заварихъ доктора Хр. Татарчевъ и Хр. Матовъ. Бѣхме заедно. И въ Подрумъ знаехъ какъ вървятъ работитѣ. Водихъ кореспонденция съ Солунъ, Битоля, София. Прѣкарахъ добръ въ затвора както въ Битоля, така и въ Подрумъ. Пуснаха ме прѣди великденъ 1903 година. Завърнахъ се въ Солунъ, гдѣто ме оставиха свободенъ. Тукъ заварихъ вече взето рѣшение да се дигне прѣзъ лѣтото възстание. Обяснихъ ми мотивитѣ. — Кжсно бѣше да се расждава. Дойде Дѣлчевъ. Правѣ възражения. Главно напираше, че Сърскитѣ санджакъ свърсѣмъ е лишенъ отъ орѣжие. Ние го утѣшихме съ обѣщание, че ще се достави потребното чрѣзъ специални доставчици. Щѣхме да изпратиме Г. и надѣвахме се че пакъ ще се докаратъ пушки отъ Гърция, — смѣтахме сигурна една доставка отъ 1000 пушки. Дѣлчевъ се успокои. Той тръгна съ намѣрение да уреди канала прѣзъ гдѣто шеше да минава орѣжието, и сетнѣ щѣше да се върне въ кукушко, гдѣто нѣкои се бѣха изявили за върховисти. За убийство му се научихъ въ Смилево, на конгреса. Прѣдаденъ е билъ въ с. Броди отъ касиерина. Азъ тръгнахъ 1—2 дена подиръ заминаването на Дѣлчева и въ Битоля стаяхъ единъ-два дена.

На конгреса прѣдставихъ положението таково, каквото бѣше — счетохъ за безумно да се прѣмълчава, че нѣкои райони никакъ не сж подготовени и че нѣма да взематъ участие. Съ Сарафова се срѣцнахъ пръвъ пѣтъ въ Смилево, въ моята кжща. На конгреса Сарафовъ бѣше рѣшително за дѣйствива. Имаше мнѣние да се захване възстанието по-рано. Не вървахме че турцитѣ ще се рѣшатъ да прибѣгнатъ до такава жестокостъ, та да разорятъ населението свърсѣмъ.

Конгресътъ, на който прѣдсѣдателствувахъ, ме избра за членъ на генералния штабъ на Битолския вилаетъ заедно съ Сарафова и Лозанчева. До възстанието обиколехме Охридско, Демирхисаръ и Костурско. Когато се прогласи възстанието бѣхъ въ Смилево заедно съ Сарафова и Лозанчева.

Районенъ началникъ тука бѣше Сугаревъ. Имаше въ селото аскеръ до 60 души. Въ врѣме на довата го нападнахме. Селянитѣ отъ кжшитѣ въ засада — а турцитѣ вжтрѣ редъ наредени; паднаха около 30 души убити. Останахитѣ влѣзнаха въ училището, други въ тѣхнитѣ домове. Захваана се сражение, което се свърши неудачно отъ наша страна. Ние бѣхме прѣзъ туй врѣме въ гората, слѣзнахме въ селото и се присѣдинихме къмъ селянитѣ. Бѣхме всичко до 200 души. Турцитѣ се бѣха укрѣпили въ училището — каменно здание, та неможеше нищо да се направи. Цѣла ноць прѣстрѣлка. Прѣзъ ноцьта запалихме едното помѣщение, въ което имаха складъ — патрони и др. Имаше вжтрѣ и аскеръ — изгорѣха нѣкои живи. Опитвахме да дигнемъ съ динамитъ и другитѣ здания, но не успѣхме.

На другия день, 21 юли, слѣдъ обѣдъ дойдо аскеръ на помощъ. Ние бѣхме дали разпореджане за отеглюване, но нашиятъ авангардъ прѣдъ селото — селската чета, която бѣше тамъ разпоредена, не бѣ получила туй извѣстие. Една друга чета прѣсрѣща аскера и пидать 10 души турци и единъ юзбашия, а нашитѣ изгубиха единъ четникъ — именно той бѣ отъ четата на Станяна Донски, пакъ Смилевска чета. Като отстѣпила четата, аскерътъ се приближава къмъ авангарда, този открива огънь, убива 2—3 турци и аскерътъ се дърпа назадъ и се настанява горѣ въ планината, колко на единъ часъ разстояние отъ селото. Ние бѣхме на другата страна въ гората. Въ селото пѣкъ онѣзи турци стояха все още затворени, а нѣкои селяни наоколо по кжшитѣ. Авангардътъ, като вижда че всички сж се оттеглили, и той оттегля, и на 3-ия день аскерътъ си влиза безъ прѣпечствие въ селото, освобождава другаритѣ си турци и тгава изгаря 30 кжщи. Всички селяни бѣха недоволни поради това отстѣпление, което бѣше заповѣдано отъ штаба. Селянитѣ като виждатъ дима отъ запаленитѣ кжщи, пиднаха да приближаватъ къмъ селото. Турската войска ги мислила че ще бжде нападната отъ тѣхъ, удри на бѣл като оставя провизия, чанти и др. работи. Селянитѣ вжзатъ и изгасватъ огъня.

Слѣдния день — 4-и — ние се разпоредихме да оиде пакъ единъ отрядъ да земе една височина, по Гьоревъ Гробъ. На излизане отъ селото по шосето имъ на срѣща войска отъ Прибилци. Четата я водѣ Донски — всичко 15-тина души. Захваща се прѣстрѣлка. Пристигаме и ние на помощъ, обхождаме десния флангъ на турцитѣ, и турцитѣ се разбѣгватъ, като оставиха колѣни турцитѣ.

Слѣдъ това се завзехме да копаемъ шанцове отъ селото. Стойковъ бѣше специалистътъ. Копаеше се тѣсно и хубаво. Явиха се турци на най-високата чука, но те уплашили, като помислили, че сме много и че сме укрѣпления. Върна се аскерътъ, безъ да грѣне една пушка, въ Битоля. И отъ тогава до 14 августъ бѣхме сподирѣни.

Сарафовъ се отдѣли и отиде въ Демиръ-Хисарско. 14 августъ дойдоха 9 табора войска по 600 до 800 души. Цѣль день се бихме, завзели позиции на всѣкъкъ. Ржководѣхме азъ и Сугаревъ. Атаката бѣше съ артилерията, мръкване, до 10 часа (4 часа слѣдъ пладне), паднаха 33 наши четници. Юзбашията (бинбашия) копаеше шанцове, че 100-тина души паднали.

Тогава се почна оттеглянето на четитѣ. Една частъ станахме въ гората надъ селото; и азъ бѣхъ тамъ. Сугавъ мина въ Рѣсенско. Турцитѣ, още не мръкнало, влѣзаха въ селото и веднага захванаха да палатъ къщитѣ. Плото население бѣше въ гората съ една частъ отъ четитѣ. Турцитѣ наоколо вече заобиколиха гората. Въ селото нѣколко души недѣлави старци бидоха избити. И въ стана въ гората бидоха убити около 40 души отъ двата пола, именно, които ги бѣха засѣгнали куршумитѣ и по-откритото мѣсто, именно уплашени мнозина се изожиха на огъня. Прѣзъ ноцта една частъ мже минаха прѣзъ кордона въ планината въ съседната гора. Женитѣ, дѣцата и старцитѣ останаха въ гората надъ селото. Слѣдуещия денъ сѣмействата се правятъ теслимъ се прибиратъ въ селото. При прѣдаването нема изнасилвания, а първия денъ нѣкои жени съ дѣца достигнати били избити, па и изнасилвани. Влизатъ въ селото, което бѣше изгорено.

Войската остана тамъ по височинитѣ около селото три дена. Войската продължи нататъкъ пята си по платото на Бигла и се отзова въ Демирхисаръ. Ние тогава се върнахме назадъ въ Смилевско. Ноцно време слѣдохме и въ селото. Храната и дрехи на селянитѣ бѣха скрити въ гората, та това се спаси. Около 50 фамилии станаха съвсѣмъ безъ дрехи.

Слѣдъ капитулирането по-големата частъ отъ населението отъ двата пола—между тѣхъ около 300 мже—съ включение на вторженитѣ възстаници, се прибраха въ Битоля. Отначало турцитѣ не искали да ги допускатъ да влизатъ въ града, но при все това влѣзли. Тамъ се намираха нѣкои и въ свои къщи.

Послѣ, ние, възстаницитѣ, пакъ се събрахме въ селото всички, и Лозанчевъ и Сарафовъ — то бѣше прѣзъ септември — и пакъ пристигна войска. Ние излѣзохме горѣ на билото на планината около 150—160 души възстаници и взехме добри позиции. Забѣлѣзахме, че идатъ войски и отъ други двѣ страни. Ние заехме центъра. Фланговетѣ отвориша огънь и се завърза сражение. Центърътъ слѣдъ нѣколко вистрѣла пакъ отстъпи къмъ гората. Десния флангъ издържа по-силно сражение, което трая до 3-4 часа слѣдъ обѣдъ. Паднаха 4 души наши. Прѣзъ ноцта войскитѣ се настаниха долѣ, въ котловината, а една частъ горѣ — по билото. А отъ четитѣ една частъ замина за къмъ Горни Демиръ-Хисаръ, а ние се върнахме въ Смилевско (сражението ставаше на Боишко-Цѣрковския синоръ). Войската си продължи пътя за Горни Демиръ-Хисаръ. Сарафовъ бѣше съ мене, и тогава се раздѣлихме. Азъ прѣдложихъ да замина къмъ Леринско, но и той искаше същото. Борисъ се изказа, че е рѣшенъ да заине за България и взе пътя прѣзъ Преспанско-Леринско. Тръгнаха съ него и нѣкои отъ неговитѣ хора, па и други.

Слѣдъ като замина Сарафовъ, общото рѣшение се приложи: пушкитѣ се прибраха и складираха.

Азъ заминахъ слѣдъ това да нагледвамъ другитѣ райони — все въ Битолско.

Помощитѣ, които раздаваха англичанитѣ, дойдоха много на време и ободриха малко населението. Също така подѣйствува и слухътъ за реформитѣ.

БАЛКАНСКИ ПРѢГЛЕДЪ.

СЪРБИЯ.

Въ послѣдно време въ Сърбия единъ отъ важнитѣ въпроси, които сж на дневенъ рѣдъ, е и въпроса за постройката на нови желѣзници. Съ послѣдния си заемъ Сърбия осигури постройката на нѣколко такива, а други пакъ въ проекти и ще почнатъ да се строятъ въ едно блиско бъдеще. Единъ отъ главнитѣ градове въ западна Сърбия, Валево, се съединява съ Бѣлградъ чрѣзъ двѣ линии: едната линия е Валево — Обреновацъ (на р. Сава) — Бѣлградъ, а другата Валево — Арангеловацъ — Младеневацъ, която се съединява съ централната линия. Сега по поводъ въпросъ да се съедини Шабацъ (на р. Дринъ) съ Бѣлградъ прѣзъ Обреновацъ и съ централната линия прѣзъ Лозница — Ужица — Сталачъ (частта Сталачъ — Крушевацъ вече се строи). Послѣдната линия имала особено търговско и икономическо значение прѣдъ преспектива въ скоро време сръбската търговия да се упрости къмъ Солунъ и прѣзъ Нишъ — Крушумлия къмъ Адриатическото море. Проектирани сж също двѣ линии, паралелни на централната, въ источна Сърбия, които ще съединятъ Пожаревацъ и Мейданъ Пекъ съ Дунава. Една отъ важнитѣ линии е сега стораящата се Паракинъ — Райчеръ — Дунава. Тази линия между другото има голѣмо стратегическо значение въ една бъдеща война съ България; освѣнъ това тя ще съедини цѣла источна Сърбия чрѣзъ централната линия съ Бѣлградъ и Солунъ, а може би и съ цѣла западна Сърбия и Адриатическото море. Тогава источна Сърбия вече нѣма да се нуждае

отъ нашитѣ черноморски пристанища и може да се каже че се отдалечи отъ насъ още повече. Стратегическото значение обаче на тази линия е отъ извънредно значение. Чрѣзъ нея Сърбия ще може, особено при довършването и на другитѣ линии въ западна Сърбия, само въ нѣколко дена да съсредоточи всичкитѣ войски на българската граница къмъ Видинъ, когато къмъ тази частъ нашата държава нѣма никакви желѣзници. При това положение проектираната линия Мездра—Видинъ е необходимо частъ по-скоро да се почне и доискара, ако искаме да не се развали равновѣсието въ наша връда и въ полза на сърбитѣ. Не можемъ да не искажемъ нашата радостъ, че сегашното българско правителство подготви постройката на тази линия и намѣри необходимитѣ средства за това. Само да пази Господъ България отъ нещастия, да не се осуети постройката на тази тъй необходимата линия.

Сърбитѣ иматъ единъ проектъ за една величественна международна линия, който ако се осъществи, изведнажъ ще освободи Сърбия отъ австрийското влияние и ще я свържи отъ една страна съ Ромъния и Русия, а отъ друга съ Италия и цѣлия европейски и азиатски свѣтъ. Това е проектъ за линията Радуевацъ—Зайчаръ—Нишъ—Призренъ—Шкодра. Отиванието на Мюниръ паша на два пъкти въ Бѣлградъ е свързано съ изпълнението на този сръбски проектъ, на който като че ли Турция не се противи. Нѣма да бжде чудно, ако въ скоро време чуемъ че и тази сръбска побѣда е вече достигната. Ние българитѣ, разбира се, нѣмаме време да се занимаваме съ подобни международни въпроси, а се зализваме съ по-важни работи . . .

гаритѣ, разбира се, нѣмаме време да се занимаваме съ подобни международни въпроси, а се зализваме съ по-важни работи . . .

Въ присъединенитѣ къмъ Сърбия български окръжи слѣдъ руско-турската война — Нишки, Врански и Пиротски — въ турско време земитѣ сж били повече чифликчийски и спахийски. Собственицитѣ турци като сж видѣли че нѣма да могатъ и за въ бъдеще да си запазятъ собствеността на земята, чрѣзъ великитѣ държави сж настояли на Берлинския конгресъ Сърбия да откупи тия земи. И дѣйствително, възъ основа на Берлинския трактатъ, Сърбия се задължи да плати всички подобни земи на основание една оцѣнка, и сръбското правителство, отъ своя страна, разхвърли този дългъ върху населението, което завладѣ земитѣ. Тогава и по-късно сръбската радикална партия обвиняваше министра Иована Ристича, че „сръбската земя продалъ на турцитѣ“, затова радикалната партия имаше голѣмъ успѣхъ между селенитѣ въ тия окръжи. Отъ този дългъ на населението сега сж останали около три милиона лева и сега радикалното правителство внесе законопроектъ въ скупщината да се опрости този дългъ. Сега правителственитѣ хора признаватъ, че земеделния дългъ е билъ наложенъ отъ Европа на Берлинския конгресъ, а старитѣ привърженици на Ристича — сегашнитѣ народняци — се радватъ, че самитѣ радикали дойдоха да се изобличатъ, че

не Ристичъ продалъ сръбската земя, а Европа имъ наложила това задължение. При все това въ скупщината се намѣрили двама народни прѣдставители, Михаилъ Ивановичъ отъ Вранско и Узуновичъ отъ Нишко, които пакъ обвинили сръбското правителство отъ 1878 г., че е допуснало да се обложи населението въ тия окръжи съ този тежкъ данѣкъ. На това Агатоновичъ — нишки прѣдставителъ, но чистокръвенъ сръбинъ и народнякъ (отъ бившитѣ либерали) извикалъ: „Сега виждамъ, че Шумадия нѣмала е смѣтка да пролѣе кръвта си за освобождението на такива сърби, каквито сте вие“. Тѣзи думи! повдигнаха жлъчката на всичкитѣ „источни сърби“ и Агатоновичъ трѣбаше да се извини. Въобщо, истинскитѣ сърби не пропускатъ ни единъ случай да се подиграятъ съ българитѣ свои съотечественици, които силомъ ги правятъ сърби. Така напр., бившия министръ на общитѣ сгради Станковичъ го обвиняватъ въ „Зайчарски патриотизмъ“ при прокарването на линията Паракинъ—Зайчаръ, защото я прокарвали така, както е по-износно за Зайчаръ, а не както било по-добре за стратегическитѣ цѣли. Пашичъ освѣнъ че го смѣтатъ за български приятелъ, но го обвиняватъ че и не знаея добръ да говори сръбски. Както и да е, сръбитѣ се радватъ, че опрощаването на този земеделенъ дългъ ще увеличи авторитета на Сърбия въ очитѣ на населението отъ съпрѣдѣлна Македония и ще го привлече на страната на Сърбия.

А.

ХРОНИКА НА ПРОИЗШЕСТВИЯТА.

Гръцка звѣрства въ Зххненско.

Български първенци отъ с. *Егри-Дере*, Зххненско, били повикани на 23 януари въ Зххна отъ каймакамина. Двама свещеници, четирма ази, черковниятъ настоятел Ангелъ Петковъ и селския полякъ тръгнаха за Зххна, придружени отъ четирма войници. Изъ пътя тѣ били нападнати отъ една гръцка банда на пет минути отъ гръцкото село Шелиносъ. Настоятелътъ Ангелъ, 60 годишенъ старецъ, билъ убитъ. Другаритѣ му сполучили да се спасятъ, но нѣкой отъ тѣхъ били ранени. Гръцитѣ отрѣзали и отнесли съ себе си ушитѣ на убития.

Изловени гръцки бандити.

На 13 февруари турскитѣ войници съгледали въ околноститѣ на Кавала една лодка, която приближавала до брѣга. Войницитѣ намѣрили въ нея 11 души андарты, единъ отъ които поискалъ да избѣга, но билъ застрѣлянъ, а другитѣ заловени. Въ лодката били намѣрени пушки и револвери. Десетѣтѣ андарты били закарани въ кавалския затворъ.

Гръцки злодѣйства въ Ен.-Вардарско.

На 13 февруари, около 6 $\frac{1}{2}$ ч. по турски прѣзъ ноцта, една гръцка банда отъ около 70 души, придружени отъ гъркомани изъ с. с. *Бозецъ*, Петрово и Апостолъ, сжщата каза, влѣзла въ първото село и подпалила плевната на 70-годишния българинъ Костантинъ Дели-Танасовъ съ цѣль, като излизатъ отъ къщи да гасятъ, да избиятъ всички домашни. Прѣди това, обаче, разбойницитѣ

се качили на покрива на къщата и прѣзъ куминя пузнали една бомба вътрѣ. Женитѣ узнали това и угасили съ вода фитиля, тъй че тя не причинила никакви поврѣди. Като се усилилъ огъня, домакинитѣ — мъже, жени и дѣца, изплашени да не изгорятъ и тѣ, тръгнаха прѣзъ вратата да се спасятъ. Тукъ ги прѣсрѣснали залповетѣ на разбойницитѣ и убили сина на К. Дели-Танасовъ, Никола, и 7 годишното му внуце Спасе. Ранили тежко въ дясното рамо другия синъ на стареца, Атанасъ, а леко ранили въ прѣститѣ на дѣсната рѣка Николовата жена Неда и тригодишната ѣ дъщеря Велика.

Нещастния баща, безъ да знае какво става вънъ, отишълъ да отвори обора подъ горящата плевня и почналъ да гони добитѣка, за да не изгори живъ, ала тогъ билъ посрѣснатъ съ залпове: убили два вола и една биволица, а изгорѣли живи 1 биволица, единъ волъ, единъ юнецъ, 1 муле и всичката му покъщнина съ къщата заедно. Загубитѣ на дѣда Коста, безъ убити и изгоренитѣ, се прѣсметатъ на 120 лири турски.

Войската се явила едва на другия денъ, за да види какво е станало въ селото.

Ранената Неда познала между нападателитѣ гъркоманитѣ отъ с. Петрово братовчеда си Христо Калинъ, сродника си Мицо-Кара Стоянъ и Божинъ Кукулъ. Ранениятъ Атанасъ позналъ съселянитѣ си гъркомани Божинъ и Димитровъ и Дионисъ Христовъ. Старецътъ Костадинъ видѣлъ и чулъ какъ гръцкитѣ калугеръ-чужденецъ, живущъ въ Бозецъ, командувалъ бандата да стрѣля върху него и да го убие. Тоя мнимъ калугеръ е гръцки капитанъ, т. е. офицеръ и селянитѣ неведнажъ сж се оплакали на властитѣ и на Хилми-паша, за да се махне отъ селото.

Горѣпосоченитѣ лица били арестувани вече, но, безгѣно, скоро ще бждатъ освободени, а бандата, която рно е почивала въ нѣкое ближно село, никой не прѣва. Хилми паша едва слѣдъ тая потресена случка ъгласилъ да прати войска за защита на Бозецъ.

лани вжглецари.

На 13 февруари една грѣцка банда, като отивала единъ грѣцки манастиръ въ катеринската каза, срѣщвъ гората близо до манастиря петима българи вжгари, които заклала, слѣдъ като ги подложила на страшизезания. Сжщата банда се отправила слѣдъ това въ единъ чифликъ, дѣто изклала други петима българи, о вжглишари.

ско злодѣйство въ Струмица.

На 19 февруари посрѣдъ гладне намѣрилъ се убить грѣцката махала въ Струмица, прѣдъ вратата на грѣцко-митрополия, българина Ефтимъ Донева отъ с. Ричъ, умишко. Ефтимъ донесълъ отъ селото си кюмуръ за данъ въ Струмица, който спазарилъ единъ грѣкоманъ изпратилъ да го занесе въ кжщата на една позната синя вдовица. Жертвата, безъ да подозира какво ѣтрои, занесълъ кюмура, ала въ кжщата били скрити аци, настанени отъ грѣцкия комитетъ да убиятъ неиния Ефтимъ, които го нападнали неочаквано, измушили го ками по главата и тѣлото и послѣ изхвърлили труна улицата. Слѣдитѣ били явни, откъдѣ е извлѣченъ гиятъ, ала властѣта не си направила абсолютно никакъвъ дѣ да подири убийцитѣ и да подхвърли подъ слѣдѣне грѣкинѣта.

Горниятъ фактъ потвърждава мълвата, че каймакани-главниятъ полицейски и нѣкои други видни чиновници въ Струмица получаватъ ежемесечно плата отъ грѣцко-митрополия, която явно е свѣрталище на бандити грѣцкия комитетъ. Инакъ не може да се обясни панането на властѣта, когато злодѣйството е извършено явни слѣди и улики.

ѣцко нападение срѣдъ Солунъ.

На 24 февруари солунския българинъ Тома Баялцевъ, по занятие търговецъ анросистъ, около 12 1/2 ч. ер по турски билъ нападнатъ отъ двѣ непознати лица мо когато влизалъ въ кжщата си. Атенаторитѣ стрѣли два пжти, но не улучили жертвата: куршумитѣ мии надъ главата му и се забии въ стѣната надъ врата. Злодѣйцитѣ изчезнали, безъ да бждатъ уловени.

Тома Баялцевъ е родомъ отъ Гевгелия и прѣсее много отдавна въ Солунъ. Прѣзъ 1905 г. той бѣ запленъ съ убийство и се направи опитъ даже до маазаму, но се отърва съ бѣгство и послѣ взе мѣрки да се и. Неговото убийство е рѣшено въ родния му градъ, цото е богатъ търговецъ и познатъ съ трговията и янието си въ околията.

ай на Солунската афера.

Многошумната солунска афера, прѣдизвикана отъ овения дневникъ на учителя при Солунската Гимназия Мацановъ, най-сетнѣ, на 7 того, била окончателно зарѣшена. Солунскиятъ извѣрденъ сждъ окончателно огледалъ дѣлото и произнесълъ присждата си върху естуванитѣ. Така:

Петъръ Раковъ, учитель, родомъ отъ Пещера (България,) и Димитраковъ отъ Паланка били осждени на нень крѣпостень затворъ;

Константинъ Мацановъ отъ Велесъ се изпращалъ въ цариградската болница за душевно болнитѣ и, слѣдъ като оздравѣе окончателно, сждѣтъ ще се произнесе върху неговата сждба;

Дино Търтоповъ и Христо Диневъ отъ Енидже-Вардаръ се осждатъ на 4 годишенъ тъмничень затворъ; Владимиръ Пуздерлиевъ и Миланъ отъ Щипъ се осждатъ на тригодишенъ тъмничень затворъ.

Освободени били: Сапунаровъ, Калейчовъ, Саракиновъ, Ярановъ, Мирчевъ, Перфановъ — учители отъ солунската бъл. м. гимназия; К. Георгиевъ учитель отъ битолската м. гимназия; Любомиръ Драндаровъ студентъ отъ Рѣсенъ; Борисъ Гавазовъ, Кочо х. Тоневъ, Вангелъ Сѣчковъ, Хр. Янковъ, Мише Ставревъ, Мицо Ковачевъ и едно еврейче отъ Солунъ.

Допълнителни свѣдѣния за Митре Влапето.

Получихме слѣдото писмо отъ Костурско относително загинването на дългогодишния Костурски войвода Митре Влапето, станало на 22 февруари:

„Тая зима бѣше лоша и снѣгътъ никакъ не се махна. При все това Митре непрѣкъснато скиташе отъ село въ село и си гледаше работата. Единъ день, прѣди да бжде убить, той посѣти селото Z., гдѣто прѣкара много весело нѣколко дня. Готвеше се да се прѣобличи и да отиде да види гробоветѣ на починалитѣ си другари: Райковъ, Коле Пандовъ, Димитръ Луковъ и др. Сжщия день замина за Жупаница. Тамъ той получи извѣстие, че селата Манякъ, Орманъ и Тиквени, подъ натиска на андартитѣ, рѣшили да се откажатъ отъ организацията. Митре веднага потегли за тия села, за да ги разубѣди. Но додѣто се бавилъ въ тия села, единъ грѣкоманинъ съобщава на властѣта, че Митре се връща въ Жупаница. Турцитѣ веднага обградиха селата Манякъ и Жупаница. Другаритѣ му го посѣбѣваха да не излизатъ отъ село, а да се скриятъ въ нѣкое скривалище, но той категорично отказа. Щомъ излѣзоха изъ селото четницитѣ се натъкнаха на неприятелска засада. Отъ първия залпъ падна четникътъ Ильо Въмбелски, който захвана да вика: „Митре, убий ме, но не ме оставяй живъ на турцитѣ!“ Митре, който бѣше се достатъчно отдалечилъ, се върна, взе оржжието на другаря си и го доби съ щика си. Турцитѣ тогава засилиха огъня и раниха Митре въ крака. Злѣ бѣха ранени и другитѣ му двама другари, но пакъ продължаваха да стрѣлятъ. Отслабналъ съвсѣмъ отъ ранитѣ си, Митре застрѣлва и другаритѣ си, счупи оржжия, часовници, бинокли, унишижи архивата и се самоуби съ револвера си. Турцитѣ намѣриха здравъ само револвера му, а труповетѣ занесоха въ Костуръ, за да ги погребатъ при другаритѣ, които Митре се канеше да види.“

Видѣние.

(Подражаніе А. С. Хомякову).

Беззвѣздная ночь дышала прохладой;
Крутился Вардаръ, гремя въ долинахъ;
Объ Охридъ я думалъ съ грустной отрадой,
О Солунѣ мечталъ, забываясь сномъ.
Мнѣ снилось — лечу я: нашъ среброкрылый соколъ
Давно-бы и давно въ полетѣ отсталъ,
А я, увлекаемъ невидимой силой,
Все выше и выше взлеталъ.

И съ неба картину я зрѣлъ величаву —
Въ убранствѣ и блескѣ весь край Македонскій,
И Вардаръ, и Дринъ, и длинную Струму
И шумный, гремящій Авоонъ.
И Солунъ я видѣлъ — и Охридъ сиялъ,
Сиялъ златоверхій на Люботырнѣ храмъ,
Молитва славянская тамъ громко звучала
Въ напѣвахъ, знакомыхъ минувшимъ вѣкамъ.
И въ старой одѣждѣ Святаго Меодія
Владика на Люботырнѣ всходилъ,
И слѣдомъ валила народная сила,
И воздухъ былъ полень куреньемъ кадилъ.
И клиръ, воспѣвая древнюю славу,
Звалъ милость Господню на западный край:
На Вардаръ, на Дринъ, на длинную Струму,
На синій, гремящій Авоонъ.

Габрово, 19 февруари 1906 г.

К. К.

Александъръ Китановъ.

На 10 декември м. година, заедно съ Дам. Груевъ намѣри гробѣтъ си въ с. Русиново (Малешевско) младия по години, но дългогодишенъ идеаленъ дѣецъ Александъръ Китановъ. Той започна като селски даскалъ въ родното си село, но халата-революционеръ Кръстю Асѣновъ и Гоце Дѣлчевъ, които той боготвореше, запечатиха въ младата му почти дѣтска душа великия идеалъ



на свободата и му възложиха търновия венецъ. Повече отъ 7 години той бѣ нелегаленъ, скита съ четитѣ на Гоце, на Кръстю и, по-сетнѣ, съ своя. Александъръ бѣ образецъ на скромность, четность и съ душа кристална. Той не ламтеше за громки роли, въпрѣки високата си интелигентность.

Ал. Китановъ е родомъ отъ с. Лъшко (Джумайско), синъ на извѣстния Китанъ, единъ отъ най-умнитѣ българи въ Джумайско и чийто патриотизмъ бѣ подлаганъ на редки изпитания. Александъръ умрѣ съвсѣмъ младъ, — нѣмаше 25 години, като завѣща рѣдкъ патриотизмъ и безукоризнена дѣятельность.
Миръ на прахѣтъ му!

Хлѣбъ, хлѣбъ!!!...

(Изъ споменитѣ на единъ възстаникъ).

Слѣдъ дълги колебания, причинявани отъ ужасния страхъ, които изпитвахъ защитницитѣ на хамидовото царство, най-сетнѣ рѣшиха да ни нападнатъ, и то слѣдъ като попълниха рѣдоветѣ си съ нѣколко десетки пжти повече хора, отколкото бѣхме нче.

Позора за прославленото въ миналото царство бѣ голѣмъ и той падаше еднакво надъ всички правовѣрни.

Шепа възстаници, безъ нуждната военна подготовка, не въоржжени съ далнобойнитѣ турски маузерки, нито пъкъ разполагащи съ количеството припаси на своя противникъ, въ единъ само мигъ успѣха да всѣятъ анархията и да направятъ отъ турското царство царство на хаоса и безреднето.

Почти цѣлъ мѣсець — отъ 20 юли до 14 августъ, — ние бѣхме пълновластни господари на положението въ Костурско, Леринско и часть отъ Кайлярско. Турското население, изпопашено, прѣдлагаше доброволно своето участие у нашитѣ редове, само и само да бжде пошадено; каймаканиитѣ ни пишеха километрически официални писма, въ които ни молѣха да сложимъ оржжието, слѣдъ което щедрата ржка на султана ще дари автономията, която искаме, а прѣзъ това врѣме на молбъ за милость и пощада, ние, унесени отъ великото чувство на патриотизмъ, вършихме оново, което ни диктуваше здравия разумъ. Турското население пошадихме, но то ни изневѣри по-послѣ Прѣслѣдвахме само официалнитѣ органи на държавата, и то само ония, които бѣха прочути по своята свирѣпость надъ християнитѣ, разбира се, като не пропускахме да поочистимъ и по нѣкой отъ ония бегове и крѣвопийци аги, които въ разнитѣ случаи сж си показвали своята крѣвопийщина.

При все туй, обаче, нашето господаруване имѣ своя печаленъ край, и то тъкмо противоположенъ на свѣтлото начало.

Турцитѣ, събрани отъ четирѣ крайща на царството, потеглиха на голѣми пжлчища, съ изричната заповѣдъ да погушатъ възстанието по какъвто и да е начинъ.

Тѣ почнаха съ разорението на селата, смѣтани като главни виновници за позора на държавата, като мислѣха съ тази мѣрка да прѣдизвикатъ отчаяние у възстанишкитѣ лагери и, прѣдъ грозната перспектива на глада и лишенията, да почнатъ да се прѣдаватъ. Въ разстояніе само на нѣколко дни — отъ 14 до 20 юли — костурско биде обърнато на пенелище, върху което турскитѣ паши разиграваха своитѣ атове на пукъ на загиналитѣ стотини невини, които имали участieto или нещастieto да се родятъ непокорици. Съ изгарянето на селата турцитѣ прѣсжихаха източницитѣ ни за храна, но не и насъ. Наистина, въ многото сражения, които имахме по-сетнѣ, изгубихме много хора, но пълно уничтожение не послѣдва, макаръ всичко да бѣ се опѣлчило противъ насъ, даже и турското население, което колѣнопрѣклонно до вчера измолваше пашата пощада. Сега то се бѣ обърнало противъ насъ и съставляваше авангарда на войската. Положението стана повече отъ опасно. Отъ селскитѣ кжщи не бѣха останали даже желѣзнитѣ черчевата — всичко изподигнато и изнесено отъ аскера и башибозука; гладътъ чукаше по стомаситѣ не само наши, но и на ония, които видѣха отблизо всичката ужасия на своитѣ огнища. Редомъ съ

това и прѣслѣдваната се усиливаха все повеќе и повеќе. При такова положение на работитѣ ние — нѣколко чети, на број околу 250 души, се отеглихме на югъ къмъ влашкото село Блаца и Емборе.

И тукъ, блокирани отъ войски и турскитѣ села отъ Кайлярската кааза бѣ ни писано да изпитае всичката ужасия на глада. Слѣдъ отеглянето отъ главния лагеръ при Върбица, дѣто всѣки денъ се готвѣха казани съ храна, ние сега трѣбваше да понасяме една отъ најтежкитѣ тегоби на възтанишкия животъ — глада.

Три дни наредъ ние гладувахме. Слѣдъ като изподохме послѣдната троха отъ торбитѣ си, ние, подобно на Хитъръ Петъръ, почнахме да миришимъ у торбитѣ, — поне миризмата да ни нахрани. Едни отъ момчетата почнаха да обиратъ листата отъ гората и да ги дѣвчатъ, други ядѣха трѣва, а трети отъ мѣка пиеха вода.

Всички забравихме че сме прѣслѣдвани, а мислѣхме, говорехме, планове кроехме само за хлѣбъ и пакъ хлѣбъ!

Какво ще стане съ безащитното население, което е оставено на произвола на сѣдбата? Какво ще прѣдприеме Европа слѣдъ тѣзи произволи на турцитѣ? Кѣдѣ ше излѣзе края на всичко туй и пр. пр. Належащи въпроси, които ни се налагаха отъ събитията, не ни интересуваха сега, или много малко ни интересуваха.

Прѣди всичко и послѣ всичко ние мислѣхме за хлѣбъ! Опитигѣ ни, отъ нѣкои неопожарени села да извадимъ хлѣбъ, отидоха напусто. Никой не смѣеше да мрждне отъ селото въ това врѣме.

И нашитѣ протести се губиха въ чистия планински въздухъ, безъ да иска нѣкой да ги уважи. Само викахме: хлѣбъ, хлѣбъ! А други по неиздържливи натури мелодично произнасяха: оле ле лѣбъ, оле ле лѣбъ! и притискаха прималенитѣ си стомаси

Слѣдъ три дни обаче щастнето ни се усмихна и ние намѣрихме хлѣбъ

Алай-Бей.

МАЛКА ХРОНИКА

Рапортъ за жандармерията въ Македония.

Въ Цариградъ пристигна английскиятъ полковникъ Елиотъ отъ международната жандармерия и той прѣдаде дългъ рапортъ на тукашния английски посланикъ О' Клиоръ за кроенитѣ прѣобразования въ македонската жандармерия (Акрополисъ).

Митингъ на бѣжанцитѣ.

Идущата недѣля всички бѣжанци отъ България, които се намиратъ въ Атина и Пирей, ще направятъ голѣмъ митингъ, за да протестиратъ прѣдъ силитѣ противъ катастрофитѣ, които сѣ изпитали отъ страна на българитѣ, и да поискатъ обезщетение.

За тази цѣль се състави голѣма комисија отъ видни бѣжанци подъ прѣдсѣдателството на Анхиялскиятъ прѣдставителъ Г. Чакжри, която приготвя резолюцията, която ще се подаде. Всички бѣжанци ще поканятъ Казазисъ, прѣдсѣдателъ на „Елинизмостъ“ да говори на митинга (Акрополисъ).

Сърбия и патриканата.

Споредъ свѣдѣнията ми, първата грижа на тукашния сръбски посланикъ Ненадовичъ бѣше да поиска отъ Портата, што тя да подѣйствува да се позволи отъ патриканата да се издигне сръбска черква въ Прилѣпъ. Ако е вѣрно твърденето въ дипломатическитѣ кржгове, министерскиятъ съвѣтъ разисквалъ този въпросъ и се изказалъ за издигането на сръбска черква въ Прилѣпъ (Акрополисъ).

Крѣпостъта на българитѣ подъ патриканата.

Село Елшани, 3 часа далечъ отъ Сѣрѣ, крѣпостъ на българскитѣ чети въ Сѣрската равнина, много по-важно и отъ Караджа-кѡй (Б. Р. което лани жестоко пострада отъ гърцитѣ), пакъ се върна подъ патриканата, благодарение дѣйствиата на патриотитѣ, чиято енергия се увѣнча съ пълна сполука. На 20 февруари първенцитѣ отъ селото и устно, и писмено заявиха на митрополита, че се възвръщатъ въ лоното на православната черква, та молятъ владиката да отиде въ селото да ги освеги отново и да ржкоположи отново, като православенъ, попъ Стоянъ, ржкоположенъ миналия мѣсець отъ

българския Неврокопски владика. Владиката прие и заедно съ Мелнишкия владика, нарочно дошълъ за това, ще отиде да благослови селото. Голѣмо значение има за нашитѣ мѣста повръщането на Елшани къмъ православието. Надѣвамъ се скоро да ви съобща за повръщането и на другитѣ села наоколо. (Извлѣчение отъ една дописка до „Акрополисъ“, 3. III. 907 г.)

Гръцка подлостъ.

Въ Сѣрѣ се намѣри убитъ единъ българинъ селянинъ въ вилата на нашия сънародникъ (Б. Р. грѣкъ) Буюкли. Тѣлото бѣ вързано изправено на едно дърво. Отъ слѣдствието се вижда, че убийцитѣ сѣ българи, съплеменици на жертвата (Атине).

Осждени българи.

Извънредното сѣдилище въ Солунъ сѣди 23 българи отъ Демиръ-Хисарско за разни прѣстѣпление. Отъ тѣхъ се осжиха 17 души, отъ които 4 на 10 год. строгъ затворъ, 7 — на 6 год., 2 — на 4 г., 2 — на 3, 2 — на смъртъ, отъ които единиятъ умрѣ още въ затвора (Атине).

Арменци и кюрди.

Ерзерумскиятъ валия съобщава на Портата, че той е заловилъ писма отъ арменскитѣ революционни комитети въ Кавказъ до началницитѣ на кюрдскитѣ полкове. Комитетитѣ прѣдлагатъ на кюрдитѣ да оставятъ на страна въпроситѣ, които ги разединяватъ, та задружно да отмахнатъ турското иго съ крайна цѣль да образуватъ независима армено-кюрдска държава (Frankf. Ztg.).

Турция и Румжния.

Румжнската кралица благодари на султана чрѣзъ една сърдечна телеграма за изпратенитѣ ней декорации чрѣзъ особния пратеникъ Мюнирѣ паша. Султанътъ има намѣрение да покани румжнския кралъ и кралица да посетятъ Цариградъ на пролѣтъ (Frankf. Ztg.).

Портата и финансовата комисија.

Портата отговори на колективната нота на посланицитѣ отъ 15 февруари относително компетентността на македонската финансова комисија. Споредъ този отго-

говоръ Хилми паша е получилъ наставления да прѣдстави за прѣглеждане отъ комисията специалния бюджетъ за общитѣ работи и за просвѣщението, прѣди да бжде прѣпратенъ на Портата за удобрение (К. В.).

Движение на турскитѣ войски.

Отъ Солунъ ни телеграфиратъ: Войскитѣ, които пазѣха желѣзницата отъ Гумендже до Струмица, внезапно отпжуваха за Демиръ-Хисаръ, отдѣто се почва шосето за Джумая-Баля. (Koln. Ztg)

Студентска панахида въ Гърция.

Споредъ рѣшението на новосъставеното „Панъелинско студентско дружество“, идеята недѣля ще стане всеобща панахида за падналитѣ студенти въ Македония. На панахидата ще присѣдствуватъ и разнитѣ дружества, училищата въ столицата, ще се запалятъ фенеритѣ въ по-главнитѣ улици и ще се обвинятъ съ черни крепове (Ембросъ)

Турция се готви.

Двѣ роти сапѡри сѣ изпратени отъ Сѣрѣ въ Одринъ, за да поправятъ укрѣпленията на границата срѣщу Източна-Румелия (?) Военното интенданство е поржчало голѣмо число царвули за иляветата. (Polit. Korr.)

Обреновичъ — Македония.

Разказватъ, че баронъ Николитъ де Радца, австриски сръбинъ, роднина на династията Обреновичъ, е поискалъ отъ императора да разрѣши, што законниятъ му вече синъ да прибави при името си Николитъ и името Македония, споредъ името на едно мѣсто, което владѣе въ Унгария. Канцеларията на императорския кабинетъ е отказала, като е забѣлѣзала, че това име би дало да се мисли за претенции върху Македония, когато канцеларията не би имала нищо, ако той при името Николитъ на сина си прибави и името Обреновичъ, шомъ като е позната връзката съ това сѣмейство. Както изглежда, въ Сърбия сѣ много жегнати отъ това рѣшение на императорската канцелария и даже сѣ се оплакали въ Вѣна (Temps).

Ло и гърцитѣ.

Неотдавна ние помѣстихме една статья отъ Едуардъ Ло, печатана въ в. „Times“, въ която почтениятъ сѣрѣ се явяваше като защитникъ на грѣцкитѣ права въ Македония. На благодарителното писмо, отправено нему отъ Атинското „Македонско Дружество Александъръ Велики“, Ло е отговорилъ съ слѣдното писмо:

„Благодари ви за писмото отъ 12 февруари. Много се зарадвахъ като се научихъ, че милото ваше дружество е одобрило писмото ми, което писахъ въ „Times“ за положението въ Македония. Надѣвамъ се, че писмото ми ще спомогне да докаже на читателитѣ основателността на грѣцкитѣ претенции.

Потрѣбни сѣ голѣми старания, за да може да се надвие на едно погрѣшно впечатление, което, за нещастие, е прѣснато по Европа отъ враговетѣ на Елада“ (Атине).

Какъ сѣрбитѣ вербуватъ четници.

Съобщаватъ ни отъ Солунъ: Отъ нѣкое врѣме на-самъ сръбски агенти циркулиратъ въ треноветѣ между Нишъ и Ристоваць, съ цѣль да вербуватъ македонскитѣ прѣселници, да ги убѣдятъ да влѣзатъ въ сръбскитѣ че-

ти, като имъ обѣщаватъ да имъ дадатъ толкозъ пари, колкото биха мигли да спечелятъ въ Америка. За сега отъ 370 емигранти, 120 приеха (?) сръбскитѣ прѣдложения и слѣзоха отъ трена въ Нишъ. Заведоха ги въ градската казарма, дѣто прѣстояха 3 — 4 дена, а сетнѣ ги изпратиха въ Враня. Сега тѣ сѣ въ сръбскитѣ чети, които дѣйствуватъ въ Косовския вилаетъ. Пита се, дали съ съгласието на сръбската военна властъ тѣзи 120 души стояха въ казармата? (Le Courrier de Sophia).

И. Д.

Обитателитѣ на скопския затворъ.

(Една малка статистика)

Въ началото на настоящата година броятъ на затворницитѣ въ новиятъ скопски затворъ надминава цифрата 775. Отъ тѣхъ, както показва долната статистична таблица, 374 души сѣ българи, 327 д. мухамедани, (турци, арнаути, бошняци и цигани), 44 д. сѣрби и сѣрбомани, 26 д. гърци и гъркомани, единъ влахъ 3-ма латини, единъ еврейнъ и 1 хърватинъ.

Брой на осжденитѣ отъ Скопскитѣ извънреденъ сѣдъ политически прѣстѣпници отъ основането му до края на 1906 г., находящи се въ Скопския окржженъ затворъ.

НАМЕНОВАНИЕ НА КАЗИТЪ	Брой на осжденитѣ отъ извънредния сѣдъ (феврала)		Всичко		Брой на осжденитѣ отъ ос. отъ вѣтнана, ос. бѣлг		Общъ брой на осжд.		Общъ брой на осжд. ос. отъ вѣтнана, ос. бѣлг		Разрѣждане по професии		Б ѳ л ѳ г и
	Затворъ	Затворъ	Затворъ	Затворъ	Отъ сѣлата	Отъ сѣлата	Отъ сѣлата	Отъ сѣлата	Отъ сѣлата	Отъ сѣлата	Отъ сѣлата	Отъ сѣлата	
Кумановска	44	8	2	11	12	14	55	59	12	12	5	40	
Велешка	35	2	1	19	21	34	50	79	7	7	30	41	
Скопска	27	1	10	23	5	15	34	46	3	3	12	29	
Паланска	28	2	11	28	9	33	42	37	5	5	15	23	
Кочанска	18	1	11	17	1	12	29	37	2	2	12	23	
Кратовска	16	1	1	17	1	2	20	25	1	1	1	17	
Радовишка	15	1	2	17	1	10	24	25	1	1	1	23	
Малешевска	15	1	2	17	2	19	17	17	1	1	2	14	
Шипска	8	1	4	9	2	6	36	7	1	1	1	3	
Тетовска	5	1	2	7	2	10	2	2	2	2	3	33	
Струмичка	2	1	2	4	2	2	1	1	1	1	6	1	
Прилѣпска	2	1	2	4	2	2	1	1	1	1	1	1	
Гевгелийска	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	
Шуменъ (Бѣлг.)	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	
Общо	216	20	3	12	186	381	117	108	303	374	7	846	

Отъ таблицата ясно се вижда броятъ на българитѣ по каази, осждени отъ февралата (извънредния сѣдъ) като политически прѣстѣпници и отъ истинафа (окржжния сѣдъ) като криминални прѣстѣпници.

По-голямата частъ отъ българитѣ, осждени като инални прѣстѣпници, въ сждностъ сж политически, едени подъ първата категория поради слабото разне на самитѣ сжди работата си.

Отъ горната таблица се вижда, че отъ осжденитѣ ари 108 д. сж граждани и 303 селяни. Отъ тѣхъ сж учители, 7 д. свещеници, 87 д. занаятчи и д. земледѣлци.

Броятъ на неосжденитѣ затворници въ скопскиятъ оръ възлиза на 46 души. Отъ тѣхъ 11 души сж ари (7 отъ Куманово и 4 отъ Кратово) и 35 души медани отъ разни каази на вилаета. Въ стариятъ оръ, кждѣто обикновено се държатъ неосжденитѣ, гъ на послѣднитѣ прѣвишава цифрата 300, по-голъмнозинство отъ които сж българи.

ЧУЖДИЯТЪ ПЕЧАТЪ.

Меморандумъ на Балканския комитетъ.

Балканския Комитетъ въ Лондонъ е отправилъ на м. (н. ст.) слѣдния меморандумъ до правителствата България, Румжния, Гърция и Сърбия:

Въ 1903 г., въ врѣме на голѣмитѣ безредия и кър-олития въ Македония, Балканскиятъ Комитетъ се съзвъ въ Велика-Британия и се яви като резултатъ на онова око съзнание на англичанитѣ за ролята, която Англия на Берлинския конгресъ, поради която ние сме от-ри за сегашното положение въ Македония. Отъ 3 г. насамъ Балканскиятъ Комитетъ направи всичко, о можеше, за да поддържа въпроса прѣдъ британско-бщество и чрѣзъ него прѣдъ великитѣ сили за въпитѣ нужди отъ едни енергични реформени мѣрки въ едония. Тая бѣ главната цѣль на Балканския Комитетъ; въ сждото врѣме той направи всичко възможно да се даде въ Англия едно по-широко и по-интимно запознае съ балканскитѣ държавници, въодушевено отъ надеж-е, че на тия държавници би могло да се позволи да ниватъ своя народенъ животъ и своитѣ институти, одно отъ чужда намѣса.

Явно е, че мирното и сигурно развитие на балкан-тѣ държавници ще остава назадъ, докато македонскиятъ ростъ, който е отъ такова важно значение за тѣхъ, ава неразрѣшенъ. Не трѣбва да се отказва, че бързо-му разрѣшение се налага отъ хуманна точка. При все а нѣма още никаква закрила за жертвитѣ на безпра-го, и слѣдъ единъ продължителенъ четиригодишенъ цѣ и напрѣгнато внимание Балканскиятъ Комитетъ мис-че е врѣме вече да констатира, както главната спѣнка, го той срѣща въ своя опитъ да подигне британското ественно мнѣние и да прѣодолѣе нежеланието на вели-тѣ сили за разрѣшението на македонския въпросъ, е шката на балканскитѣ и дунавски държавници — т. е. на ария, Румжния, Гърция и Сърбия — да регулиратъ ята политика и да се съгласятъ върху едно общо рѣ-ние. Както въ самата Македония най-нещастното явле-е борбата между разнитѣ християнски раси, върху то Балканскиятъ Комитетъ изказа своето мнѣние въ нѣнъ свой апелъ за кооперация, отправенъ до водители-на различнитѣ народности прѣзъ юли 1905 г., така и областъта на политиката изолиранитѣ стрѣмежи на бал-скитѣ държавници побъркаха на какъвто и да е успѣхъ. йствително, тука случаятъ не е, щото тѣзи държавници

да сж били еднакво неприятелски настроени една спрѣмо друга. Нѣщо повече: не се очакваше или не се прѣдвиж-даше за въ бждаше усилване на приятелски, икономичес-ки и политически отношения, каквито напоследъкъ имаше, които въ всѣки случай бѣха много знаменателни, и при-ятелски отношения, които се усилваха между всички дър-жавици. Но при все това тѣ не сведоха къмъ разпростра-няването на единъ спогодителенъ духъ спрѣмо Македония.

Комитетътъ желае да настоява по единъ най-кате-горически начинъ, че единъ такъвъ духъ на спогодба е неизбѣженъ и че съ твърдѣ голѣми рискове е свързано прѣслѣдването на изолирана политика.

Ако би било възможно да се дойде до едно спора-зумѣние, като резултатъ на едно искрено и приятелско обсждане между заинтересуванитѣ държавици, и ако тѣх-ното рѣшение, което би посрѣщало желанията на най-тѣсно свързанитѣ съ кръвни връзки и езикъ съ различ-нитѣ секти на македонското население държавици, то Ко-митетътъ е убѣденъ, че едно такова изявление не би могло да остане безъ резултатъ и че единъ твърдѣ голѣмъ тла-съкъ би се далъ за дългоотлаганото рѣшение на най-заплѣ-тения въпросъ въ европейската политика.

Почетенъ прѣдседателъ: J. Westlake,

Прѣдседателъ: Noel Buxton.

Секретаръ: W. A. Moore.

Лондонъ, 18 мартъ 1907 г.

Послѣдната английска нота.

Нотата на Англия отъ 14 февруари, прѣдадена отъ Велико-британския посланикъ на Портата, съдържа усло-вията, съ които Англия приема увеличението съ 3% на митото. Най-напрѣдъ тя излага историята на въпроса, а сегнѣ свършва така: „Съгласно инструкциитѣ на глав-ния държавенъ секретаръ на външнитѣ дѣла, дълженъ съмъ да ви заява, че правителството на Н. Величество ще даде съгласието си за 3% увеличение на митото, прѣдложено отъ Турция, съ това условие, че император-ското отоманско правителство ще приеме исканията, фор-мулирани въ приложения тукъ спомагателенъ листъ и Пор-тата незабавно ще тури въ изпълнение онѣзи реформи и по-добрения, които допускатъ немедленото прилагане. Що се отнася до онѣзи, които изискватъ врѣме за тѣхното при-лагане, като напр., постройване на депа и други необхо-дими постройки, правителството на Н. Британско Вели-чество ще изисква да се дадатъ заповѣди и още сега да се сключатъ контракти, за да нѣма никакво съмнѣние върху намѣрението на Портата да пристѣпи къмъ тѣхното из-пълнение съ колкото се може по-малко закъснения. Ос-вѣнъ това наговоренъ съмъ да заява, че, макаръ и да е разположено правителството на Негово Британско Ве-личество да даде съгласието си за увеличението на ми-тото съ 3% за единъ срокъ отъ 3 години, обаче, съ условие, че императорското отоманско правителство ще се съобрази съ разнитѣ задължения, съ които то се нагърби, иначе то си запазва правото да опрѣдѣли отново, какво поведение да държи, ако императорското правителство не би си устояло, прѣзъ тоя периодъ на тия задължения.“

Сждебното дѣло въ Македония.

На „Polit. Corr.“ пишатъ отъ Цариградъ:

Както е извѣстно, Портата прѣпрати на посланицитѣ на силитѣ едно обширно резюме на сждебнитѣ реформи въ тритѣ македонски вилаети, които сж били установени въз основа на рапорта на комисията, която неотдавна бѣ

изпратила въ Македония да изучи сждебната организация. Най-напрѣдъ въ съобщението на Портата се изтъква, че тритѣ извънредни сждилища, които сжществуваха въ тѣзи провинции, бидоха разтурени, тѣй като не отговаряха на дѣйствителнитѣ нужди и бидоха замѣстени чрѣзъ други три, пакъ извънредни сждилища въ Солунъ, Битоля и Скопие, съ особенъ персоналъ. Главнитѣ прокурори при апелативнитѣ сждилища ще се занимаватъ само съ поли-тически прѣстѣпления, които ще се разглеждатъ въ тѣзи сждилища, а тѣхнитѣ помощници само съ углавни дѣла. Въ случай на нужда при главнитѣ прокурори въ Солунъ и Битоля ще се прибавятъ помощници. Солунскиятъ из-вънреденъ сждъ отъ 9 до 28 януари е разгледалъ 28 процеса противъ 168 обвиняеми, отъ които 34 е осж-дилъ; а 100 освободи; относително три процеса сждѣтъ се обяви некомпетентенъ, а присждата на 30 обвиняеми бѣ отложена. Бързината и правилността на разглеждане на дѣлата направява най-добро впечатление на солунското население. Въ Прищина, Призренъ, Селфидже, Корча, Драма и Сѣрѣ сждебниятъ персоналъ се увеличи прѣдъ видъ на многото процеси въ тѣзи санджаци, а и още ще се увеличи. Въ каазитѣ на тритѣ вилаети въведени сж вече разни сждебни подобрѣния, а и други сж взети подъ внимание. Заплатитѣ на сждебнитѣ чиновници сж увели-чени. Взети сж мѣрки, щото прѣдседателитѣ на граждан-скитѣ сждилища (наибѣ), ако тѣзи чиновновници отгова-рятъ на исканията, да не се промѣняватъ всѣки двѣ го-дини, както бѣ до сега. Освободенитѣ мѣста за напрѣдъ ще се заематъ отъ чиновници, които сж свършили правния факултетъ. Селскиятъ аази ще дѣйствуватъ като помирителни сждилища. За всѣки вилаетъ ще се на-значи по единъ сждебенъ инспекторъ и по единъ за-мѣстникъ. Министърътъ на правосъдието се е разпоредилъ, щото, безъ да се губи врѣме, извѣстни дѣла, ко-ито бѣха оставени висещи, да се разглеждатъ отъ каса-ционния сждъ. Що се отнася до излежаването на наказа-нието, не отдавна въ Скопие се построи единъ затворъ, дѣто, освѣнъ това, ще се построи и затворъ съ болница въ Солунъ и Битоля. На острова Семадирехъ, който лежи до Деде-Агачъ, ще се приготви централенъ затворъ за затворници отъ тритѣ македонски вилаети и отъ нѣ-кои азиатски области. Правилникътъ за затворитѣ ще се приложи.

Посѣщението на италианския кралъ въ Атина.

На „Frankf. Ztg“ пишатъ отъ Атина;

На 2 мартъ на тукашното правителство биде съоб-щено, че италианскиятъ кралъ Викторъ Емануилъ ще дой-де тукъ на 26 мартъ. Кралътъ ще бжде придруженъ отъ министра Титони и ще прѣдстои тукъ три деня. Той много бързо връща посѣщението, което кралъ Георги му на-правилъ прѣзъ минали ноември и съ това показва, че но-витѣ приятелски сношения между двѣтѣ държави му сж присърдце. Тукъ никой не се съмнѣва, че ще бжде сър-дечно и въодушевено посрещнатъ отъ краля, правител-ството и народа; отъ всички страни тукъ отдаватъ го-лѣма тжжестъ на приятелството и подкрѣпата на Италия. За доказателство на туй служатъ и тълкуванията на ту-кашнитѣ вѣстници. Дали гърко-италианското приятелство е насочено и противъ Австрия, зависи отъ обсждането на въпроса, до колко се съгласяватъ италианскитѣ и австрийскитѣ интереси на Балкана. Че гърцкиятъ народъ не питае никакви симпатии къмъ Австрия, често е изтъкнато; затова Гърция нѣма да се двоуми да вземе опрѣдѣлено

положение спрѣмо австро-италианскитѣ съперничества. Прѣзъ послѣднитѣ години кралъ Георги не прѣстава лич-но да се намѣсва въ външната политика. Той взе живо участие въ приятелското сближение съ Италия, за което му помогна и съдѣйствието на английската кралска двойка.

Като говори за това посѣщение, „Атине“ (11, 907) казва;

Идването на краля заедно съ министра на външни-тѣ дѣла на Италия може да спомогне да се прѣмахнатъ случайнитѣ недоразумѣния и да се изяснятъ въпроситѣ, които въ много отношения раздѣлятъ двѣтѣ страни. Си-гурно, гръцкото правителство ще положи всички старания да се изясни поведението на Гърция по македонския въпросъ и се посочатъ ония жизнени причини, които за-силватъ Гърция въ борбата ѝ на ориента, да дѣйствува за засилването на Турция, задружно съ мѣстното насе-ление за всеобщото ѝ реформиране, чрѣзъ което биха могли да се прѣдотвратятъ сериознитѣ осложнения, ко-ито заплашватъ цѣла Европа. (Б. Р. По-право казано — Гърция).

Портата и учителитѣ.

На „Атине“ пишатъ отъ Цариградъ:

Портата пакъ се готви да тревожи вселенската па-трикана по въпроса за дипломитѣ на учителитѣ. Спорѣдъ нашитѣ привилегии и спорѣдъ сжществуещото statu-quo, образованието на православнитѣ въ Турция се намира подъ непосредствения контролъ на патриканитѣ, а слѣдов-и тѣхнитѣ учителски дипломи се удобряватъ само отъ тѣхъ. Но турското правителство търси сега и то да по-твърждава дипломитѣ чрѣзъ чиновници отъ просвѣще-нието, което и по законъ и по духъ противрѣчи на при-вилегииитѣ на нашия народъ. А това търси Портата подъ лисичи обрѣзъ — съ тази мѣрка то иска да узнае, какви сж българскитѣ учители въ Македония и Тракия, които сж взели най-живо участие въ много противоза-конни движения. Нѣма съмнѣние, че патриканата ще про-тивостои до край, тѣй като иначе нашето народно обра-зование постепенно ще попадне въ ржцѣтѣ на турцитѣ.

Б. Р. Ала най-вече за туй, че почти всички гръц-ки учители въ Македония и Тракия сж офицери отъ дѣй-ствующата гръцка войска.

Турция и Германия.

На „Köln. Ztg“ телеграфиратъ отъ Лондонъ:

Спорѣдъ една цариградска телеграма на „Times“, напоследъкъ Фехимъ паша се третира въ Брусъ не вече като гостъ, а като заточеникъ. Прѣдъ кжщата му стоятъ жандарми, които записватъ имената на неговитѣ посѣти-тели, нѣкои отъ които били наказани за тѣхнитѣ ближ-ни сношения съ Фехимъ паша. Игледжа, че Брусенскиятъ валия се е оплакалъ и е увѣдомилъ Портата, че поло-жението му ще стане несносно, ако не се тури край на дѣйствията на Фехимъ паша. Макаръ палатътъ и да из-глажда наклоненъ да третира строго Фехимъ паша, от-колкото по-прѣди кроеше, ала все пакъ не могатъ да простятъ на ония, които сж причинили падането му. Неджибъ паша Мелхаме, който прѣди намѣсата на гер-манския и на английски посланици бѣ направилъ раз-ни опитвания да издѣйствува уволнението на Фехимъ паша, напоследъкъ изгуби онова височайше благоволение, на което по-рано се радваше. Додѣто по-рано той се броеше между катадневнитѣ посѣтители на Илдъза, днесъ рѣдко го виждатъ тамъ, а двама негови агенти, които неотдавна бѣха арестувани, още не сж пуснати на свобода.

ти изглежда, че той е опрѣделенъ да бжде „кошение“. Между това въ турскитѣ крѣгове упо- носи слухъгъ, че палатъгъ се мъчи да си от- Фехимъ паша, като клевети баронъ Маршалъ, о се надѣва на неговото прѣдстоюще повикване. и да звучи невѣроятно, все за отбѣлзване е, турци сж наклонни да вѣрватъ, че императо- ровъ да пожертвува единъ посланикъ за при- си сношения съ Илдъзкия палатъ, който посла- смѣли да изиска наказанието на палатския лю- ащото послѣдниягъ посѣгна на единъ герман- никъ.

и Парижката лига за грѣцкитѣ права.

емъ в. „Есперини“ (10. III. 907):

ята на нашитѣ патриотични сънародници въ Еги- силвание Парижката лига за защита на грѣцки- е достойна за уважение.

итѣ сънародници въ Кайро рѣшиха да изпра-

Парижъ трима сънародници, за да изкажатъ при- тьта на елинизма къмъ инициаторитѣ, на тази се споразумѣятъ съ тѣхъ за усилване на лигата. веднага събраха за тази патриотична цѣль 518 да послужатъ за горната цѣль, и избраха г. г. ъ, Филипу и Ахилопулосъ като свои прѣдста- сонто ще отидатъ въ Парижъ и ще се спора- сь ржководителитѣ.

рция винаги признава какво е признателностъ и своитѣ задължения. И. Д.

ОБОЖДЕННИЙ „ВѢСТНИКЪ“ ЗНАНІЯ.

на январь 1007 г.—
ий годъ изданія)
журнала.

Редакторъ-издатель В. В. Битнеръ.

ОДЕРЖАНИЕ. Проф. Р. Франсѣ. Наука спе- и общедоступная.—В. Эйхенбаумъ Пушкинъ- бунтъ 1825 года На вокзалѣ Японскій эскизъ. ив. доц. В. П. Вейнбергъ Задачи физики о тѣла.—Максъ Нордау. Общественныя валачи ва Д-ръ Альбертъ Дайберъ. Роль бѣлыхъ хъ. тѣлецъ въ нашемъ организмѣ.—Леонидъ ъичъ. Церковь и государство.—Зангвилль Аюста. С. К. Исаковъ. О новыхъ теченіяхъ въ енной русской живописи.—Р. А. Янтарева-Ви- ина. Ницшеанскій индивидуализмъ и общество.— гельмъ Вельше. Животное съ зубами въ же- — Проф. Г. Фабръ. Какъ нѣкоторые науки ть свои гнѣзда. Лѣтопись современной ли- туры. Борисъ Бразоленко. I. Памятника смерти. II. аменемъ искусства.—Проф. д-ръ Шлейхъ. оманія ВОПРОСЫ НАРОДНАГО ОБРАЗО- ІЯ. Н. М. Соколовъ. Просвѣщеніе е русской демократіи. рувия и враги Д-ръ Р. Пенцигъ. Современное таніе. ВИБЛЮГРАФІЯ. Рагозина. „Исторія од- таи.“—Ник Поляковъ. Поэты нашихъ дней. Крити- е этюди. Л. Н. Толстой. О Шекспирѣ и о драмѣ ирюковъ. Левъ Николаевичъ Толстой Биографія. С. ѣферсъ. Самоучитель шахматной игры.—Вегетарианка. кого не ѣмъ. ОБОЗРѢНІЕ ВНУТРЕННЕЙ И

ИНОСТРАННОЙ ЖИЗНИ. (Съ каррикатурами). Итоги 1906 года.—НАУЧНОЕ ОБОЗРѢНІЕ. Но- выя отеритія въ области науки и техники. I Зоологическое обозрѣніе. Сонъ рыбъ. II. Во- таническое обозрѣніе Новости по биологіи и физиологіи. Регенерация Новыя образованія видовъ. Причина образованія сѣдыхъ волосъ III. Техниче- ское обозрѣніе. Водопадъ, какъ источники электри- ческой энергіи Экспедиція Уэльмана къ сѣверному по- люсу. IV. Астрономическое обозрѣніе. О види мости планетъ. Новости астрономіи Вода на Марсѣ. Температура солнца. С. Марксъ и Фр. Энгельсъ Святое семейство. Критика критической критики. (Особое приложение).—ВЗАИМОПОМОЩЬ ЧИТАТЕЛЕЙ.

I. Отдѣлъ общій. Нѣсколько замѣчаній Отъ лекцій къ курсамъ и Народному Университету „Вѣстника Знанія.“ Объ устройствѣ общеобразовательныхъ курсовъ „Союза Вѣств. Знанія.“ Письма, обращенія читателей къ товари- шамъ спростъ и предложене труда адреса для переписки читателей, пожертвованія заявленія отъ канторы редакціи и пр. II. Отдѣлъ молодежи. Отъ редакціи. Вамъ, молодые, честные! — Ненавистники жизни. III. Спор- ные вопросы жизни и нравственности. „Тотъ ли былъ Христосъ, какимъ его считаютъ?“ и др. письма по вопросамъ объ атеизмѣ и материализмѣ, о непротивле- ніи злу насиліемъ, объ отношеніи паствы къ духовенству, о половомъ вопросѣ и пр. IV. Научная переписка читателей. По вопросу объ энтропії. V. Отвѣты читателямъ.

Краткое содержаніе журналовъ-приложеній къ „Вѣстнику знанія“:

- 1) „Библиотека Систематическаго Знанія“ — Исторія культуры, вып. I.
- 2) „Библиотека для Саморазвитія.“ — Проф. Л. Бюхнеръ. Сила и матерія, вып. I.
- 3) „Народный Университетъ“ (съ приложеніемъ 12 раскра- шенныхъ картинъ для волшебнаго фонаря). — I. Лекціи по астрономіи. Д-ръ Бернштейнъ (Путеше- ствіе по вселенной. II Лекція по финансовому праву. К. Барзихъ. Налоги и народное разореніе.

Въ № 2 „Вѣств. Знанія“ помѣщены, между про- чимъ, слѣдъ статьи: Проф. А. Исаевъ. Какъ осуществятся социализмъ? Н. Морозовъ. Апокалипсисъ съ астрономиче- ской точки зрѣнія. Проф. Ферри. Всеобщее избирательное право. М. Метерлинкъ. Разумъ цвѣтотъ. Д-ръ Видорчикъ. Чухотка, какъ социальная болѣзнь. С. К. Исаковъ. Новыя теченія въ русской живописи. Л. Н. Федотовъ. Кривая страница прошлаго Прив.-доц. Яцимирскій. Жизнь рабо- чаго въ польской беллетристикѣ. Д-ръ Филос. Христіан- сенъ. Теорія познания и психологія познания. Суздаль- цевъ. Какъ древніе римляне завоевывали землю и волю. Д-ръ Гольштейнъ. Созданіе жизни. Томіанцъ. Коопера- тивное движеніе въ Англій. Криштофовичъ. Важное бота- ничское открытіе, и мн. др. статьи по литературѣ, наукѣ, общественной и политич. жизни и пр.

Подписка продолжается. Подпис. цѣна въ годъ на „Вѣстникъ Знанія“ безъ приложений—3 р.; со всѣми при- лож. (трѣма журналами—всего 48 кв.) 8 р., и съ „На- стольною иллюстр. Энциклопедією“ (60 кв.)—10 р. 50 к. Доуекъ широкая разерочка. Подробъ объявл. — брошюра „Издательство „Вѣстникъ Знанія“, съ уставомъ Союза и пр., высылается бесплатно.

Адресъ: Издательству „Вѣств. Знанія“, С.-Петер- буръ, Невскій пр., 47.

ОТВАРЯ СЕ ПОДПИСКА

на литературното списание

„МИСЪЛЬ“

XVII ГОДИШНИНА.

Въ течение на годината ще бждатъ публику- вани, покрай другото, слѣдующитѣ нѣща:

Пенчо Славейковъ: Български евикъ; Хайне у- насть; кървава пѣсень. П. Ю. Тодоровъ: Пър- витѣ, социална драма; Христосъ. П. Яворовъ: Стихове; Беллетристика. В. Миралобовъ (Д-ръ К. Кръстевъ): Къмъ по-висша духовна култура; Иванку, убвена на Асѣня I; Григоръ Пърличевъ. Д-ръ М. Еренпайсо: Новата еврейска литера- тура. Д-ръ И. Фаденхетъ: Индивидуалностъ и общественостъ въ правото. Сл. Паскалевъ: Учи- тельтъ въ нашата беллетристика; Демокр. и ари- стократизмъ въ искусството

XVII годишнина почва отъ мартъ и ще състои отъ 10 книжки, по 5 печ. коли всѣка. I-та книжка за мартъ е излѣзала вече отъ печатъ и съдържа:

Петко Тодоровъ: Първитѣ, драма въ 3 дѣй- ствія; Пенчо Славейковъ: Евикъ и Култура; П. К. Яворовъ: Стихове; Д-ръ К. Кръстевъ: На- шивтъ университетъ и неговитѣ сждбини; Боянъ Пеневъ: Литературата около „Българанъ“; Спек- таторъ: Български народенъ театръ.

Отстъпки за абонати на XVII год., които се абониратъ направо (въ редакціята или админи- страціята):

Донъ. Кихотъ (3 лева вмѣсто 5 лева); Далечъ отъ род. край отъ Пьеръ Лоти (1.60 в.м. 2 л.); Ал. Хейфлеръ: Систематич. Логика (2 л. в.м. 3.50); В. Миралобовъ (Д-ръ К. Кръстевъ): „Млади и ста- ри“, крат. очерки върху днешн. бѣлг. литер. (1.60 в.м. 2 л.) и Нашия университетъ и неговитѣ сжд- бини (1.20 в.м. 1.50 л.); Пенчо Славейковъ: „Съвъ- за части“ (80 ст. в.м. 1 л.); Х. Ибсенъ: „Бога- то мъртви въкръсненъ“ (60 ст. в.м. 1 л.) и Съ- ювъ на младежъта (1.20 в.м. 1.20 л.).

Всички 17 годишнини отъ спис. „МИСЪЛЬ“ струватъ (поискани направо) 130 лева; хубаво под- вързани 150 лева.

АБОНАМЕНТЪ 8 Л.; ЗА ЧУЖБ. 9 Л.

Издатель: Н. МАВРОДИНОВЪ.

Тутраканъ.

„Македоно-Одрин- ски Прѣгледъ“

Седмиченъ политически журналъ.

Год. II.

Прѣзъ II-то полугодие, което почна отъ Нова Година, „Македоно-Одрински Прѣгледъ“ значително разширява програмата си. Покрай сжществующитѣ отдѣли, прѣзъ новото полу- годие журналъгъ ще донася всѣки брой по една фрэнска или нѣмска статья и открива специаленъ балкански отдѣлъ, посвѣтенъ из- ключително на работитѣ въ балканскитѣ дър- жавини. Той нѣма да прѣнебрѣгне и по-круп- нитѣ събитія въ политическия животъ на Ев- ропа. Изобщо, редакціята е взела всички мѣр- ки да направи журналъгъ по-интересенъ, по- задоволителенъ и напълно да отговаря на прѣд- назначението си. Въпрѣки посжжляването на печатъ и хартия (съ повече отъ 25%!) жур- налъгъ запазва пакъ старата си цѣна:

За България годишно л. 12 — полугодишно л. 6.

За странство „ „ 16 — „ „ 8.

— Обязателно прѣдплатени! —

Абонирането става само въ редакціята: София, ул. „Св. Кирилъ и Методи“ № 139. Поржчки безъ стойностъ не се изпълняватъ: Въ редакціята се намиратъ свободни около 50 пълни теченія отъ I-та годишнина и около 100 отъ първото полугодие на II-та годиш- нина отъ журнала. Първитѣ се отсжжватъ срѣшу 10 лв., а вторитѣ — срѣшу 6 лева.

Хотелъ и бирария

„НОВИ РОДОТИ“

ПАСАЖЪ „СВ. НИКОЛА № 15.

Въ центра на града, близко до минералнитѣ бани и спирката на трамвая за всичкитѣ мѣста на града и Княжево, се намира хотелъгъ ми, ремонти- ранъ, боядисанъ, значително увеличенъ, съ 36 стан, елегантно мобилирани, умѣрена цѣна, бърза и чиста прислуга.

Тихъ и спокоенъ за пасажеритѣ.

Телефонъгъ е на разположение на посѣтите- литѣ бесплатно.

Подъ хотела се намира най-старата и най-го- лѣма сѣмейна бирария съ най-прѣсни и вкусни закуски. Точи се най-хубавата първокачествена бира, спе- циално ангажирана варка, съ чиста и бърза прислуга. Моля запомѣдайте и се увѣрете въ дѣй- ствительността.

Кузманъ Д. Чупаровъ &

КАКАО
SUCHARD
 ЛЮБИМА МАРКА

**НАИ-ГОЛЪМЪ
 СКЛАДЪ**
 на
**Леонъ Арие, „Безистена“
 София.**

Шевни машини за шивачи и общари



отъ прочутата въ
 цѣлий свѣтъ
 фабрика

„НАУМАНЪ“
 прѣвъзходящи
 всички отъ този
 родъ машини

**ist doch
 die beste**
 In Gebrauch über
 1 1/2 Millionen.

за сарачи и плетачи
 отъ най-солидна-
 та фабрика

**Seidel & Naumann „CBAES“
 DRESDEN. ВЪ ГЕРМАНИЯ**

Сарачикѣ машини сѣ последната дума на изкуст-
 вото; сѣ тѣхъ може да се шие до 3 см. дебелина

По солидность и цѣна машинитѣ отъ поме-
 натата фабрика конкуриратъ всички други ма-
 шини; тѣ сѣ по-евтини, защото сѣ складира-
 ни въ мое собствено мѣсто, което въ голѣма
 степенъ влияе върху износността въ цѣната
 прѣдъ оная на другитѣ видове шевни машини,
 а по качество стоятъ много по високо и само
 който ги е изпиталъ може да ги оцѣни.

Изплащане на срокове при най-изгодни условия.

Всѣки ще получи голѣмата премия
ОТЕЛЛО
 щомъ прѣдплати за 15 годишнината
 на *иллюстрация*
≡ СВѢТЛИНА ≡
 въ Пловдивъ.
 Търсятъ се мѣстни настоятели.

СЪВЪРШАТА
Смѣхъ и любовъ,
 ХУМОРЕСТИЧНИ ЕРОТИЧНИ СТИХОВЕ
отъ Держанъ,
 струва 30 ст. и се намира за проданъ по со-
 фийскитѣ книжарници, както и въ издателя
 й Сл. Б. Дюлгеровъ, чиновникъ въ Бълг.
 Генер. Банка — София.

ЛИКОБЕЛИЯ
 КРЕМЪ, ПУДРА, САПУНЪ
 И ПАРФЮМЪ



ПАРФЮМ
 ФАБРИКА
АПАПАЗОВЪ
 ПЛОВДИВЪ
 СОФИЯ

РУССЕ
 А
 Б
 В
 ПЛОВДИВЪ

**СОБСТВЕНИ
 МАГАЗИНИ**